

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 14. 9. 2019

Število objav: 22

Internet: 16

Tisk: 6

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 5

Inženirska zbornica ...: 4

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 4

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 15

Internet	Naslov	Prvo leto Šarčeve vlade: "Pokazala je zmožnost preživetja"		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Rtvslo.si; 531.564, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Tina Hacler		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...medicinskih sester. Z največjimi državnimi investicijami pa se ukvarja resor infrastrukture. "Apetiti po tem plenu s gospodarskih družb, ki se ukvarjajo z gradbeništvom in drugimi panogami na tem področju, so izjemni. Potreba po transparentnosti na resorju za infrastrukturo je neizmerna. Hkrati pa so želje, da bi si kose...			

Internet	Naslov	Teden mobilnosti v Mariboru med drugim s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	STA		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sodelovanju z Mariborsko kolesarsko mrežo pa kolesarili po mestu, je povedala predstavnica občinskega sveta invalidov Alenka Gajšt. Na fakulteti za gradbeništvo , prometno inženirstvo in arhitekturo bodo strokovnjaki v četrtek razpravljali, kako spremeniti potovalne navade v Mariboru. Osrednji dogodek Evropskega tedna mobilnosti...			

Internet	Naslov	Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Tomaž Krištof		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...objektov Tik pred poletnim zatišjem je Objektiv v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) Inženirske zbornice Slovenije (IZS) z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privoščil precej osebne napade,...			

Tisk	Naslov	Vrednost opravljenih gradbenih del julija višja		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 2	Površina: 53 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	G. R.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Statistika Vrednost opravljenih gradbenih del julija višja Ljubljana - V Sloveniji je bila julija vrednost opravljenih gradbenih del po junijskem padcu znova višja, in sicer za 0,1 odstotka. Tudi na letni ravni je bila višja za 0,1 odstotka, je včeraj sporočil statistični urad. Julija je bila			

Tisk	Naslov	"Objekte, kot je Kemis, v Sloveniji potrebujemo"		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Svet24; 118.000, Slovenija	Stran: 4	Površina: 1.394 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Žiga Kariž		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...zdela res nerazumna. Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno. So pa dvignili malce več prahu. Nova gradbena zakonodaja je, kot kaže, namesto poenostavitve prinesla malim investorjem in lastnikom starejših objektov veliko težav. Se pripravljajo spremembe? Mi smo takoj,...			

Tisk	Naslov	"Objekte, kot je Kemis v Sloveniji potrebujemo"		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Svet24; 118.000, Slovenija	Stran: 4	Površina: 1.389 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Žiga Kariž		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...zdela res nerazumna. Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno. So pa dvignili malce več prahu. Nova gradbena zakonodaja je, kot kaže, namesto poenostavitve prinesla malim investitorjem in lastnikom starejših objektov veliko težav. Se pripravljajo spremembe? Mi smo takoj,...			

Internet	Naslov	Ljubljanska fakulteta za gradbeništvo in geodezijo zaznamovala sto let delovanja		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Ljubljanska fakulteta za gradbeništvo in geodezijo zaznamovala sto let delovanja Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je 12. septembra s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma zaznamovala...			

Internet	Naslov	Kako do gradbenega dovoljenja?		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Dominvrt.si; 114.440, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 37	Avtor	N. R. A.		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...GRADNJA Kako do gradbenega dovoljenja? N.R.A. 13.09.2019, 7:57 0 24. oktobra 2017 je začel veljati nov gradbeni zakon , ki je v veljavo stopil manj kot mesec dni kasneje – 17. novembra istega leta. Od takrat je v Sloveniji mogoče legalizirati črne gradnjo. Čeprav želite...			

Tisk	Naslov	Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir?		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Delo - Sobotna priloga; 70.000, Slovenija	Stran: 29	Površina: 231 cm ²
	Rubrika, Datum	Sobotna priloga; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 38	Avtor	Mima Suhadolc		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...inženirji z različnih strokovnih področij. Ta strokovna področja so arhitektura, krajinska arhitektura, gradbeništvo, elektrotehnika, strojništvo, tehnologija, požarna varnost, geotehnologija, geodezija in prometno inženirstvo. Vsak izmed strokovnjakov navedenih področij pomembno prispeva k temu, da končana gradnja izpolnjuje...			

Internet	Naslov	Prvo leto Šarčeve vlade: "Pokazala je zmožnost preživetja"		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Tina Hacler		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...medicinskih sester. Z največjimi državnimi investicijami pa se ukvarja resor infrastrukture. "Apetiti po tem plenu s gospodarskih družb, ki se ukvarjajo z gradbeništvom in drugimi panogami na tem področju, so izjemni. Potreba po transparentnosti na resorju za infrastrukturo je neizmerna. Hkrati pa so želje, da bi si kose...			

Tisk	Naslov	Pomen stroke pri načrtovanju objektov		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Dnevnik - Dnevnikov objektiv; 15.000, Slovenija	Stran: 23	Površina: 354 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 48	Avtor	Tomaž Krištof		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...objektov Tik pred poletnim zatišjem je Objektiv v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) Inženirske zbornice Slovenije (IZS) z naslovom »Vodenje projektov strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privoščil precej osebne napade,...			

Tisk	Naslov	M. Š. - SKRIVNOST NEVSAKDANJEGA POLITIČNEGA POJAVA		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Dnevnik - Dnevnikov objektiv; 15.000, Slovenija	Stran: 4	Površina: 2.248 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 53	Avtor	Vojko Flegar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prerazdelitev moči med koalicijskimi strankami in različnimi klientelističnimi skupinami iz ozadja (ki so se zadnja leta prav tako »pregrupirale«, denimo v gradbeništvu) v Šarčevi vladi še posebej oster in če prav zato ne bi prihajalo v javnost razmeroma veliko »razkritij« in »ovadb«. Hkrati pa se v tem morda skriva tudi...			

Internet	Naslov	Slavnostna akademija ob 100-letnici Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	O-sta.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 55	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma obeležila 100-letnico svojega delovanja. Začetki delovanja...			

Internet	Naslov	Če 2TDK ne gradi, naj raje molči		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Damijan.org; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 62	Avtor	Jože P. Damijan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ki bi lahko bil vzor najstrožjim meniškim redom iz tradicije srednjega veka. Na mojo žalost sem ugotovil, da 2TDK razmišlja o čemu bralcu, ki kaj ve o gradbeništvu , pravu, ekonomiji in vodenju velikih investicijskih projektov, s svojim poskusom zavračanja in polemiziranja z mojimi stališči na moje kritike sploh ne...			

Internet	Naslov	100 let delovanja		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Mineral-revija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 67	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je 12. septembra s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma zaznamovala sto let svojega obstoja. Pregledali...			

Internet	Naslov	Do konca leta desetina več zaposlenih v gradbeništvu		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Mineral-revija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 73	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Največjo rast števila zaposlenih do konca leta napovedujejo prav delodajalci iz gradbeništvu – kar 9,3-odstotno. V podjetjih se bojijo predvsem pomanjkanja inženirjev, saj se za študij gradbeništvu odloča vse manj mladih. Tekst // Vasilij Krivec, Jure Ugovšek, Časnik Finance Slovenska gradbena podjetja...			

Internet	Naslov	V Mariboru bodo teden mobilnosti obeležili tudi s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	Mbreport.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 76	Avtor	STA		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sodelovanju z Mariborsko kolesarsko mrežo pa kolesarili po mestu, je povedala predstavnica občinskega sveta invalidov Alenka Gajšt. Na fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo bodo strokovnjaki v četrtek razpravljali, kako spremeniti potovalne navade v Mariboru. Osrednji dogodek Evropskega tedna mobilnosti...			

Internet	Naslov	V Mariboru bodo teden mobilnosti obeležili tudi s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Lokalec.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 78	Avtor	Uredništvo		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sodelovanju z Mariborsko kolesarsko mrežo pa kolesarili po mestu, je povedala predstavnica občinskega sveta invalidov Alenka Gajšt. Na fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo bodo strokovnjaki v četrtek razpravljali, kako spremeniti potovalne navade v Mariboru. Osrednji dogodek Evropskega tedna mobilnosti...			

Internet	Naslov	Do konca leta desetina več zaposlenih v gradbeništvu		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Mineral-revija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 84	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Največjo rast števila zaposlenih do konca leta napovedujejo prav delodajalci iz gradbeništvu – kar 9,3-odstotno. V podjetjih se bojijo predvsem pomanjkanja inženirjev, saj se za študij gradbeništvu odloča vse manj mladih. Tekst // Vasilij Krivec, Jure Ugovšek, Časnik Finance Slovenska gradbena podjetja...			

Internet	Naslov	Agencija je med 9. in 11. septembrom 2019 organizirala obdobjno strokovno usposabljanje za presojevalce varnosti cest. Namenjeno je licenciranim presojevalcem varnosti cest, ki želijo ohraniti status presojevalca. Gre za izjemno pomembno izobraževanje, saj morajo biti presojevalci strokovno in kvalitetno usposobljeni. Presojevalci varnosti cest so neodvisni strokovnjaki, ki le z dobrim delom prispevajo k razvoju področja prometne varnosti cest v bodoče. Prav tako je pomembno, da sledijo novostim na tem področju ter ohranjajo nivo znanja.		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Avp-rs.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 9. 2019		
Stran v zbirki: 85	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...uveljavljeni domači in tuji strokovnjaki – dr. Joao Cardoso, iz Nacionalnega laboratorija za civilno inženirstvo v Lizboni , dr. Tomaž Tollazzi iz Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo UM, dr. Peter Lipar iz Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL, ter dr. Marko Polič iz Filozofske fakultete UL. Področje dela presojevalcev v...			

Internet	Naslov	Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov		
Zaporedna št. 21	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 88	Avtor	Tomaž Krištof		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...Tik pred poletnim zatišjem je Objektiv v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) Inženirske zbornice Slovenije (IZS) z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privoščil precej osebne napade,...			

Internet	Naslov	Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov		
Zaporedna št. 22	Medij; Doseg	Preberi.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 9. 2019		
Stran v zbirki: 89	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...Tik pred poletnim zatišjem je Objektiv v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) Inženirske zbornice Slovenije (IZS) z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«.....			

Prvo leto Šarčeve vlade: "Pokazala je zmožnost preživetja"

Črta pod prvim letom vlade Marjana Šarca

Tina Hacler, Gregor Cerar | 13. september 2019 ob 06:33
Ljubljana - MMC RTV SLO

Predsedniki in predsednica petih koalicijskih strank. Foto: BoBo

"Zmožnost preživetja se je izkazala kot ključno vodilo te vlade in koalicije, pri čemer je bilo nenehno treba sprejemati kompromise, katerih končni cilj je bil zgolj to," prvo leto vlade Marjana Šarca opisuje Aleš Kocjan.

"Mislim, da je pri tej vladi ključno, da se je pokazala zmožnost preživetja in manevriranja med vsebinskimi izzivi," pravi urednik notranjepolitičnega uredništva Radia Slovenija in spomni, da gre za manjšinsko vlado, v interesnem smislu za raznorodno koalicijo petih strank.

"Hkrati to manjšinsko peterico pri življenju ohranja zunajvladna partnerica, ki se izkazuje kot izrazito muhasta, na neki način nadležna, ko gre za nekatera vsebinska vprašanja, kjer se s koalicijo razhajajo," Kocjan opiše, da gre pri Levici za stranko, ki zagovarja višjo javno porabo.

Ta pa je bila lani izrazito visoka zaradi več razlogov: *"Eden je bil prvo gašenje požara z dvigom plač v javnem sektorju, kar je sprožilo številne druge posledice in del tega bremena preložilo tudi na državljane z dvigom cen vrtcev, domov za upokoјence, ponekod podražitvijo komunalnih storitev. Zdaj pa smo dobili še račun za višje cene zdravstvenih storitev prek podražitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja,"* našteva.

Ostati na oblasti

Meni, da vladno peterico očitno družijo en interes, ki je pač najmanjši skupni imenovalc teh petih strank – to je, da se obdržijo na oblasti: *"To se vidi tudi pri kadrovanju. Vidimo, da v nadzornih svetih državnih družb vlada širi število nadzornikov – bržkone zato, da lahko zadosti nekaterim koalicijskim strankarskim apetitom. Da lahko izriše to koalicijsko kadrovsko križanko na način, da so vsi bolj kot ne zadovoljni."*

Ob tem pa opozarja, da trenutek resnice prihaja v nadaljevanju, *"ko bo manj denarja za tako benevolentno deljenje na vseh koncih".*

"Tudi ljudje bodo spoznali, da so del tega bremena plačali tudi iz svojih denarnic – vprašanje, ali se to ne bo pokazalo na eroziji tega sicer razmeroma visokega zaupanja, ki sta ga vlada in vladajoča stranka LMS do zdaj uživali," ima pomisleke.

Aleš Kocjan. Foto: Radio Slovenija

Levica je vladi postavila ultimatum. Foto: BoBo

Levica (za zdaj) s pičlim izkupičkom

Vsaka od 5+1 strank te koalicije je ključna za njen obstoj, saj sicer nima zadostne večine v parlamentu. V prvem letu te vlade je bilo največkrat pod vprašajem sodelovanje s stranko Levica – iz sporazuma o sodelovanju je bil realiziran en sam projekt, ki pa je tudi že bil poslan v ustavno presojo.

"Izkupiček Levice, ki je po mojem mnenju v to zgodbo krenila zelo odločno in načelno, je pičel in vprašljiv. Zato so se zdaj odločili, da bodo postavili usodo tega sodelovanja na kocko," sogovornik opisuje ultimatum o nadaljnjem sodelovanju s koalicijo, pogojen z zahtevo po odpravi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

"Levica je v tej zgodbi – čeprav ji zdaj koalicija servira izračune, da je to nevzdržno – edina načelna. Vztraja pri tem, kar so se dogovorili. Potem bi pa lahko že prej ugotovili, da to sodelovanje nima dobre podlage, ker Levica terjaja od koalicije nekaj, kar ni uresničljivo," pa opozarja naš radijski kolega.

"Izsiljevanja" vlade smo bili v preteklih letih in mandatih sicer vajeni predvsem z Desusom v glavni vlogi.

"Ampak s to razliko, da je takrat Desus s svojimi izsiljevanji ali povzročanju koalicijskih kriz postavljaval pod vprašaj tudi svoj kos pogače, funkcije v vladi in državnih institucijah. Levica pa tako rekoč nima česa izgubiti. Izgubi lahko samo javno podporo, ki pa je zelo nihajoča. Oni morajo pa preračunati, ali se jim zaostrovanje in zrušitev te vlade splača ali pa se jim bo to poznalo na podpori na način, da bodo izgubili ključen del," pravi Kocjan.

"Moramo pa tudi vedeti, da ima Levica šibko kadrovsko zasedbo, da ni v stanju, da bi prevzela kakšno izvršilno mesto v vladi in zaradi tega tudi po mojem mnenju ne želi nastopati z vladno posadko, s tem, da imajo številna vsebinska razhajanja s strankami koalicije," dodaja.

Vroč kostanj te vlade

Radi rečemo, da vsaka vlada obstoji ali pade na zdravstvu. *"Zanimivo je, da je bil minister zamenjan, ker se je takrat zdelo, da ni dovolj postoril. Ampak do tega trenutka je to tudi vse, kar se je na tem resorju zgodilo, zgolj zamenjava ministra, čeprav smo na tem področju pričakovali reforme, skrajševanje čakalnih dob, navsezadnje tudi spremembo zakona o zdravstvenem zavarovanju,"* našteva Kocjan in spomni še na preobremenjene družinske zdravnike in problematiko medicinskih sester.

Zdravstvo - večni problem. Foto: Pixabay

Z največjimi državnimi investicijami pa se ukvarja resor infrastrukture. "Apetiti po tem plenu s gospodarskih družb, ki se ukvarjajo z **gradbeništvom** in drugimi panogami na tem področju, so izjemni. Potreba po transparentnosti na resorju za infrastrukturo je neizmerna. Hkrati pa so želje, da bi si kose pogače razdelili najmočnejši igralci, verjetno največje," Kocjan opisuje kresanje isker, ki so zaznamovale zadnje dni prvega leta Šarčeve vlade.

Evropska kupčkanja, pogajanja in lastni interesi. Foto: Reuters

Nespretnost pri evropski nominaciji

Poleg enoletnega plesa na domačem političnem parketu smo se ozrli tudi na delo vlade na področju zunanje politike in evropskih institucij – zadnji dnevi tega mejnika so bili zagotovo v znamenju nove sestave Evropske komisije.

Nominacija kariernega diplomata za politično komisijo, še posebej če si želimo večjega vpliva v njej, je gledano z vidika vpliva in nato skozi (politično) težo resorja nespretna, meni **Matjaž Trošt**.

*"Že pri sestavi Junckerjeve ekipe in pa pri sestavi prihodnje komisije von der Leyen je bilo jasno povedano, kakšne kadre predsednik/ca išče. **Janez Lenarčič** je sposoben, uspešen diplomat, ki se je že izkazal v multilateralnem okolju, začetni vtis je, da ga bo Slovenija prej pogrešala, kot z njim v Evropski komisiji pridobila. Postavlja se namreč vprašanje smisla menjave dobrega diplomata, ki vodi misijo pri EU-ju leto dobro leto in pol pred predsedovanjem Slovenije EU-ju in dva meseca pred hrvaškim predsedovanjem EU-ju," se sprašuje nekdanji dopisnik RTV Slovenija iz Bruslja.*

Vrstni red prioritete

Slovensko-hrvaška nestrinjanja so sicer na neki način potihnili, tudi zato, ker trenutno teče več postopkov pred mednarodnimi sodišči. Arbitražna je z vidika dnevne politike zaključena zadeva: *"Slovensko vztrajanje pri uresničitvi arbitražne odločbe je jasno in očitno tudi pri tem, da se slovenski uradni predstavniki - premier Šarec, zunanji minister **Miro Cerar** - niti ne srečujejo s hrvaškimi kolegi, ker se slednji preprosto ne želijo pogovarjati o uresničitvi odločbe,"* pravi Trošt.

Matjaž Trošt. Foto: MMC RTV SLO

Janez Lenarčič. Foto: BoBo

Miro Cerar se je z mesta Šarčevega prehodnika prestavil na položaj prvega moža slovenske zunanje politike. Foto: BoBo

Ob tem je spomnil, da je pred dnevi minister Cerar v oddaji Studio ob 17h na Radiu Slovenija jasno povedal, da ima ta vlada jasno izdelana stališča glede prioritet - na prvem mestu je EU, nato evroatlanske integracije in nato tretje države. "Iskanje gospodarskih priložnosti ni nujno vezano na politične prioritete, je pa dejstvo, da tudi nekatere druge države EU-ja na podoben način kot Slovenija iščejo pravo gospodarsko-politično razmere do Rusije," Trošt opisuje slovensko balansiranje med vtikanostjo na Zahod in našimi gospodarskimi interesi.

Brez škode ali koristi pri Venezueli

Nekaj prahu je v javnosti dvignilo tudi slovensko priznanje **Juana Guaidoja** za začasnega predsednika Venezuele, ki ga je predlagal zunanji minister Cerar.

"Slovenija v tem smislu ni storila nič nenavadnega, z nekakšno breztežnostno formulacijo se je postavila ob bok evroatlanskim partnericam, kar lahko ocenjujemo tako ali drugače. Tako kot je bilo jasno takrat, je tudi danes, da ta odločitev ni prinesla skorajda nobene škode, a tudi resnih koristi ne," ocenjuje radijski zunanje-politični novinar.

Razhajanja, ki to niso zares

Pred koncem enoletnega obdobja vladanja je na tem področju razburil tudi predsednik republike **Borut Pahor** - zaradi izjave, da bi morali Turčija in Ukrajina pridobiti poseben status, ne pa polnopravnega članstva v EU-ju, ga je 28 intelektualcev v javnem pismu pozvalo k odstopu.

"V obdobju Šarčeve vlade je zunanja politika veliko bolj enotna, v en glas, pri čemer pa zadnja retorična razhajanja niso zares razhajanja, temveč se razlikujejo v pogledu. Cerar govori o procesu priključevanja, češ da Slovenija podpira pogajanja o članstvu, medtem ko predsednik države govori o morebitnem končnem izidu teh pogajanj. Če pogledamo trenutno razmerje moči v EU-ju, Turčija ne more računati na končanje pristopnih pogajanj, še več, po spodletelem puču in ostrih ukrepih turške vlade, ki so sledili, ter spora s Ciprom, Turčija še zdaleč ne izpolnjuje kriterijev za kaj takega ali za napredek v pogajanjih. Ukrajinska zgodba je drugačna. Ukrajina ni vključena v nobenega od postopkov vključevanja v EU," pojasnjuje Trošt.

Drugo leto Šarčeve vlade bo zaznamovalo rezanje proračunske pogače. Foto: EPA

Kakšno bo drugo leto vladanja?

In če je bilo prvo leto vlade torej označeno kot "obdobje preživetja", kakšno se obeta naslednje? *"Turbulentno, v vsakem primeru,"* je jasen Kocjan, ki meni, da bodo zaradi manj sredstev za razdeljevanje naraščale napetosti med koalicijskimi partnericami.

"In vemo, da smo v času, ko bo treba pod streho najprej spraviti proračun, ki je ključni dokument vsake vlade, vsake izvršilne oblasti, saj daje ton nekim politikam," Kocjan pojasnjuje, da se prav iz proračuna najbolj vidi, kakšna je politika neke vlade.

"Verjamem, da se bo izkazalo, da so ključna vprašanja tista, ko se gre za deljenje proračunske pogače in da se vse začne in konča pri denarju. Mislim, da je to tisto, kar utegne vlado postaviti pod vprašaj - prej kot pa ideološka razhajanja," sogovornik za konec ponudi še pogled naprej.

Teden mobilnosti v Mariboru med drugim s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje

V Mestni občini Maribor se bo v Evropskem tednu mobilnosti v tednu od 16. do 22. septembra ponovno odvila vrsta dogodkov s ciljem spodbujanja ljudi k bolj zdravim načinom premikanja. Tako kot v drugih krajih bo letos poudarek na hoji. Med drugim napovedujejo Pešbus, inkluzijski sprehod med drevesi, pohod po mestnih gričih in zajtrk za kolesarje.

"Letošnji slogan je Gremo peš!, saj je dokazano, da je na krajših razdaljah hoja najučinkovitejši in časovno zelo konkurenčen prometni način, še posebej primeren za razdalje do dva kilometra, kar sovпада z razmerami v našem mestu", je na današnji novinarski konferenci povedala lokalna koordinatorka Evropskega tedna mobilnosti Nina Gornik Mulec. Prvi dogodek bo stekel že v nedeljo, in sicer kolesarski izlet Po poteh cepičev Stare trte, zgoščeno dogajanje v okviru Evropskega tedna mobilnosti pa se začne v ponedeljek. "Trudili smo se vpeljati nekaj novosti in da bi se dogodki dogajali po vsem mestu," je dejala koordinatorka in pozvala Mariborčane in Mariborčanke, naj vsaj v tem tednu poskušajo čim več poti opraviti peš ali s kolesom.

Mariborska kolesarska mreža med drugim pripravlja zajtrk za kolesarje, s katerim bo nagradila vse, ki bodo kolesarili v šolo ali službo mimo njihove točke na Glavnem trgu. "Ključno je, da spodbudimo ljudi, da spremenijo svoje potovalne navade, saj se še vedno prevečkrat zatekajo k svojim avtomobilom," je dejal predstavnik mreže Josip Rotar.

Na petkovi kolesarski paradi želijo pokazati, da "nas je kar nekaj kolesarjev v mestu", hkrati pa bodo s sestopom s kolesa v peš coni opozarjali, da je treba pri kolesarjenju posvečati pozornost pešcem.

Zavod Mars pripravlja dva organizirana sprehoda. Na enem bodo šestošolci **OŠ** Draga Kobala raziskovali prometno infrastrukturo v okolici svoje šole in beležili "črne točke", na drugem pa bodo malčki iz Waldorfskega vrtca Mavrična dežela opozarjali na pomanjkanje zelenih površin v njihovem okolju.

V Mariboru bo ponovno potekalo dijaško in študentsko tekmovanje z električnimi kolesi, v razstavišču Urban pa bodo gostili zaključno konferenco programa Aktivno v šolo, ki spodbuja organizirano hojo mlajših otrok v šolo. Slednje je vodilo tudi projektu Pešbus, ki ga na mariborskih osnovnih šolah prireja Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kulturo.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ponovno prireja akcijo Drugače na pot, v šolo s kolesom. Nanjo je prijavljenih okoli 130 šolarjev, ki se bodo v spremstvu mestnih redarjev in prostovoljcev popeljali s kolesom po mestu, da bi tako izpilili praktično znanje.

V Evropskem tednu mobilnosti sodelujejo tudi invalidske organizacije, ki predstavijo javnosti svoje težave pri dostopnosti v mestu, hkrati pa spodbujajo invalide k mobilnosti. Med drugim bodo v sodelovanju s Planinskim društvom Matica in Hortikulturnim društvom Maribor opravili inkluzijski sprehod med drevesi v Mestnem parku, v sodelovanju z Mariborsko kolesarsko mrežo pa kolesarili po mestu, je povedala predstavnica občinskega sveta invalidov Alenka Gajšt.

Na fakulteti za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo bodo strokovnjaki v četrtek razpravljali, kako spremeniti potovalne navade v Mariboru. Osrednji dogodek Evropskega tedna mobilnosti v Mariboru pa bo nastop komika Boštjana Gorenca - Pižame v atriju **OŠ** Franceta Prešerna.

ODPRTA STRAN

Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov

Tik pred poletnim zatišjem je *Objektiv* v rubriki Odperta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) **Inženirske zbornice Slovenije (IZS)** z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privošči precej osebne napade, ki jih ne nameravam komentirati.

14. september 2019

14. september 2019 0:00

Iz tiskane edicije

Ob tem se predstavniki gradbenih inženirjev v pismu zavzemajo za zmanjšanje pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov, kar pa ne more ostati brez odgovora.

Po dosednji ureditvi, ki nespremenjena velja že dobro desetletje, njene korenine pa segajo do leta 1984, mora biti vodja projekta pri načrtovanju objektov pripadnik tiste stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje. To pomeni, da arhitekt vodi projektiranje stanovanjske stavbe, gradbeni inženir projektiranje viadukta, elektroinženir projektiranje daljnovoda in tako naprej, kot narekuje tudi zdrava pamet. To načelo sledi javnemu interesu po kvalitetnem, kulturnem in varnem bivalnem okolju, zato je primerno zapisano v slovensko zakonodajo. Regulacijo poklica arhitekta pa še posebej narekuje direkcija Evropske komisije in ta regulacija velja za celotno EU, podobno kot regulacija zdravniških poklicev.

IZS si v zadnjih nekaj mesecih zelo intenzivno prizadeva za umik načela prevladujoče stroke, kar bi pomenilo, da bi lahko katerikoli inženir ali arhitekt vodil projektiranje kateregakoli tipa objekta, tudi če ta ni z njegovega strokovnega področja. Nenavadno je, da takšna pobuda prihaja iz zbornice, ki naj bi pomen stroke zagovarjala. Zahteva je podobna, kot če bi si anesteziologi prizadevali, da lahko postanejo vodje kirurških operacij – saj so vendarle tudi oni zdravniki in pomemben člen vsake operacije.

IZS pojasnjuje, da vodenje projekta pomeni zgolj in samo koordinacijo posameznih projektantov, torej terminsko in podobno menedžiranje projekta. S temi razlagami gradbeni inženirji nehoti stopajo na tvegano pot deregulacije lastne stroke in ne gre se čuditi zunanji podpori, ki jo imajo pri tem. Če bi lahko prometni inženir vodil projektiranje stanovanjske stavbe, inženir električnih

inštalacij pa projektiranje viaduktov, zakaj potem tega ne bi mogel delati kdorkoli, na primer ekonomisti ali pravniki, ki menedžiranje projektov odlično obvladajo? Odgovor je preprost – ker vodenje projektiranja pač ni zgolj terminsko usklajevanje projekta, ampak predvsem vsebinsko. Vodja projekta je glavni odločevalec o njegovih ključnih elementih, zato je bistvenega pomena, da je to tisti strokovnjak, ki opravi tudi daleč največji del načrtovalskega procesa. To je za viadukte gradbeni inženir, za stavbe pa arhitekt. Nikoli obratno.

Gradbeni inženirji predstavljajo pomemben člen pri načrtovanju stavb, vendar pa se mehanska stabilnost, ki je v središču načrta gradbenih konstrukcij, dokazuje šele v zadnji fazi projektiranja (PZI), ko je gradbeno dovoljenje že pridobljeno. Večina ključnih projektantskih odločitev je sprejetih pred tem in sprejme jih vodja projekta, arhitekt. Začne se že pri umestitvi na parcelo, dostopu in orientaciji, potem pri zasnovi stavbe in osmišljanju investitorjevih želja, nadaljuje v funkcionalni razporeditvi notranjih prostorov in povezavah med njimi, v usklajevanju napeljav in konstrukcije, materializaciji ter kot rezultat vsega tudi v podobi stavbe. V jedru vsega tega načrtovanja je arhitekt, ki začrta pot in prve korake naredi sam; dober arhitekt bo že zelo hitro v načrtovanje vključil tudi posamezne inženirje. Poleg gradbenih inženirjev ne smemo pozabiti na inženirje požarne varnosti, elektrotehnik in strojništva. Predvsem slednji v zadnjem času zaradi višanja zahtev po avtomatiziranem bivalnem udobju in energetski varčnosti prihajajo vse bolj v ospredje med inženirji pri načrtovanju stavb.

Umik načela prevladujoče stroke, za katero se zavzema **IZS**, bi na videz koristil njihovim članom, gradbenim inženirjem, ki morda računajo na prevzemanje posla arhitektom. V resnici pa velika večina gradbenih inženirjev od tega ne bi imela ničesar, koristil bi zgolj peščici največjih gradbenih birojev. V ozadju boja za vodenje projektov je namreč boj za reference in z njimi povezano pridobivanje poslov. Lastnik večjega projektantskega biroja, ki prevzame posel projektiranja stavbe, mora zaradi strokovnih kompetenc vodenje projekta predati arhitektu, zaposlenemu v njegovem podjetju. S tem poslovno sicer ne izgubi ničesar, a samo tako dolgo, dokler se arhitekt ne odloči zapustiti podjetja; takrat z njim odidejo tudi njegove reference. Zato je v naravnem interesu lastnika takšnega biroja, da se bo boril za to, da bo lahko sam vodja vseh projektov; tudi tistih, za katere ni strokovno kompetenten. Vendar takšni zasebni poslovni interesi ne bi smeli prevladati nad interesi stroke, še manj pa nad javnim interesom po kvalitetnem grajenem bivalnem okolju.

Debata, ki se je razplamtela ob vprašanju vodenja projektov, ni stroki ne v čast ne v korist. Pa tudi nikakršne potrebe ni po njej. V projektantski praksi arhitekti odlično sodelujemo z inženirji in se tudi primerno medsebojno spoštujemo. Inženirski objekti, kot so viadukt Črni Kal ali Bloudkova velikanka v Planici, so Eifflovi stolpi našega naroda, nanje smo ponosni prav tako, kot smo

ponosni na Plečnikove ali Ravnikarjeve stvaritve. Nič od tega ne bi bilo mogoče, če stroka ne bi imela veljave v družbi, in prav tako ne bi bilo mogoče, če gradbeniki in arhitekti ne bi sodelovali z roko v roki. Zato **IZS** pozivam k nadaljevanju skupnega prizadevanja za ohranitev pomena stroke pri gradnji objektov. Ta je lahko dosežena zgolj z doslednim zagovarjanjem načela strokovnih kompetenc, ki pravi, da je vsak strokovnjak strokovnjak zgolj na svojem področju. Nikakor pa ne z njegovo opustitvijo!

TOMAŽ KRIŠTOF, v. d. predsednika ZAPS

Statistika Vrednost opravljenih gradbenih del julija višja

LJUBLJANA – V Sloveniji je bila julija vrednost opravljenih gradbenih del po junijskem padcu znova višja, in sicer za 0,1 odstotka. Tudi na letni ravni je bila višja za 0,1 odstotka, je včeraj sporočil statistični urad.

Julija je bila vrednost opravljenih gradbenih del na stavbah v primerjavi z junijem nižja za osem odstotkov, na gradbenih inženirskih objektih pa višja za 3,9 odstotka. Vrednost del na stavbah je bila nižja zaradi nižje vrednosti del na nestanovanjskih stavbah. Ta je bila nižja za 11,9 odstotka, medtem ko je bila na stanovanjskih stavbah višja za 3,5 odstotka. **G. R.**

SIMON ZAJC, minister za okolje in pros

»OBJEKTE, V SLOVENIJI

REŠEVANJE TEŽAV Minister za okolje in prostor

Simon Zajc je ministrstvo prevzel po odstopu Jureta Lebna. Z njim smo se pogovarjali o številnih težavah, ki jih mora rešiti: od odpadkov do pomanjkanja stanovanj.

Videti je, kot da so se vse težave te vlade nakopičile na vaši mizi. Ste pričakovali tak mandat?

Težave so se seveda kopičile že prej, še preden sem jaz prevzel ta resor. Dejstvo pa je, da pokrivamo okolje in prostor. In kjerkoli se karkoli zgodi, nastanejo posledice v okolju ali prostoru. Tako da ni presenetljivo, da veliko težav rešujemo mi. Res pa je tudi, da so v zadnjem času tako ljudje kot mediji bolj senzibilni za okoljske tematike, kar je sicer prav. Je pa ta občutek, da je teh težav ogromno, zaradi tega

malce bolj prisoten. Moram pa priznati, da čeprav sem bil pred nastopom šest mesecev državni sekretar na tem ministrstvu, toliko težav nisem pričakoval. A zdaj so tukaj in jih rešujemo.

Je kdaj nastopil trenutek, ko ste se vprašali: »Kaj mi je tega treba?«

Teh trenutkov je bilo več. (smeh)

Začniva pogovor o nevarnih odpadkih. Kakšno je stanje v Kemisu? Ali podjetje lahko obratuje ali ne?

Drugostopenjski pritožbeni organ (ministrstvo za okolje in prostor, op. p.) je odločbo inšpekcije razveljavil in zadevo vrnil v ponovni postopek. Inšpekcija mora zdaj v tridesetih dneh, na podlagi

navodil, ki jih je dobila s strani drugostopenjskega organa, popraviti odločbo in ugotoviti, ali je objekt zgrajen v skladu z zakonodajo ali ne.

Če se Kemis zapre, kaj čaka slovensko gospodarstvo?

V Sloveniji imamo težave tako na področju nevarnih kot nenevarnih odpadkov, ker smo preveč odvisni od tujine in nismo samooskrbni. In ko se nam nekaj zgodi ali pa se začnejo zapirati meje, smo hitro v velikih težavah. Moje mnenje je, da moramo, kar zadeva ravnanje z odpadki, postati v čim večji meri samooskrbni. Objekte, kot je Kemis, pa v Sloveniji potrebujemo. Brez njih se ne da. Trenutno imamo dva večja, in če pride do nepredvidenih dogodkov ali zastoja, smo hitro na robu zmogljivosti. Če enega zapremo, se odpadki začnejo kopičiti pri podjetjih, ki jih ustvarjajo, in to je okoljsko gledano spet velik problem. Moja želja je, da se objekti, kot je Kemis, držijo zakonodaje ter da bi imeli več kot dva. Tudi če bi

Želje in pogledi so različni. Ampak če jih rešuješ in zbližuješ za mizo, je nekaj drugega, kot če jih poskušaš doseči prek ulice.

tor, je spregovoril o težavah, s katerimi se sooča

KOT JE KEMIS, POTREBUJEMO«

bi imeli sežigalnico, še vedno potrebujemo podjetja, ki bodo odpadke zbrala in pripravila za sežig. V tem trenutku iščemo rešitve za izpad Kemisa in iščemo podjetja, ki bi lahko prevzela odpadke, ki so namenjeni tja. Se pa bo to zaradi manjše učinkovitosti, torej zaradi manjše hitrosti odvoza in zaradi cene, zagotovo poznalo tudi v gospodarstvu.

Požari v obratih za ravnanje z odpadki se kar vrstijo. Gre za naključje?

Povsod, kjer je do požarov prišlo, je policija preiskala vzroke in mislim, da v nobenem primeru niso prišli do ugotovitev, da bi lahko bilo kaj podtaknjeno. A zame je bolj pomembno to, da smo takoj, ko so se požari začeli vrstiti, ukrepali in tako pripravili kot sprejeli uredbo, ki bo zagotovila večjo požarno varnost. Požarov v popolnosti ne moremo odpraviti, lahko pa poskrbimo, da če do njih pride, minimiziramo posledice in preprečimo onesnaženje tal, vode in zraka. Zato smo v uredbi zelo natančno določili, na kakšen način je treba skladiščiti odpadke. Menim, da bomo občutno povečali požarno varnost, ko bo dokument v popolnosti zaživel.

Kdaj naj bi se to zgodilo?

Uredba je že sprejeta, ker pa zahteva tudi gradbene posege, s katerimi se mora zagotoviti, da tla niso prepustna, da je treba zgraditi požarne zidove in lovilne bazene za požarne vode, je

postavljen rok za prilagoditev do leta 2022. A določeni ukrepi se že izvajajo, na primer to, da morajo objekti, kjer se zbirajo odpadki, redno sodelovati z gasilskimi enotami, tako da te objekt dobro spoznajo in je v primeru intervencije ta bolj učinkovita.

Kako pa je z reševanjem težav, ki nastajajo pri prevzemanju odpadne embalaže?

Problema embalaže se lotevamo v več korakih. Intervencijski zakon, po katerem država plačuje za odvoz embalaže, je bil drugi korak. Tretji korak pa se ravno pripravlja. Spremenili bomo namreč zakonodajo in uredbo o odpadni embalaži. Predvideni sta dve glavni rešitvi: za odvoz embalaže bodo plačevala vsa podjetja, ki jo dajejo na trg, in

po tem, ko bo ta postala odpadna. Sistem, ki je trenutno v veljavi, je namreč tak, da tisti, ki embalažo dajejo na trg, plačujejo družbam za zbiranje, nad njimi pa nimajo nobenega vpliva in nato ne vedo, ali je bila embalaža prevzeta ali ne. In to ni prav. Imel sem že sestanke s proizvajalci in oni to rešitev podpirajo. Torej proizvajalci bodo tudi ustanovitelji organizacij, ki bodo skrbele za zbiranje embalaže. Zakon je v pripravi, v postopek v državni zbor ga bomo poslali v kratkem.

Kaj pa podjetja, ki se ukvarjajo z zbiranjem embalaže? Kaj menijo o tem predlogu?

Moje mnenje je, glede na to, da spet ne prevzemajo toliko embalaže, kot bi morala, da so

Prostora v Neku je še do leta 2023, ko že potrebujemo novo skladišče v Vrbini. Če bo šlo vse po načrtih, bo do takrat tudi zgrajeno. Trenutno potekajo postopki pridobivanja okoljevarstvenega soglasja in presoje čezmejnih vplivov. Stvari potekajo po predvideni časovnici, bo šlo pa precej na tesno.

Kako je s sofinanciranjem Hrvaške? So namreč lastniki polovice Neka in tudi polovice odpadkov.

Pogovori o tem še potekajo, vodi pa jih ministrstvo za infrastrukturo.

S tožbo nevladne organizacije Alpe Adria Green na upravnem sodišču se je začela tudi zgodba o volkovih in medvedih, ki je poleti razdelila Slovenijo.

Sistem je dolgo časa dobro deloval, nato pa je prišlo do sodb upravnega sodišča, ki so pokazale, da vendarle ima nekaj napak. Ustanovil sem delovno skupino, ki bo delo začela naslednji teden. Sestavljena je tako iz predstavnikov kmetov kot predstavnikov nevladnih organizacij, stroke, predstavnikov našega ministrstva ... skratka vseh, ki lahko pripomorejo k rešitvi teh težav. Sedli bodo za isto mizo in njihova naloga je, da pripravijo izboljšavo sedanjega sistema. Ta ni tako slab, se ga pa da izboljšati. Glavni cilj delovne skupine pa je, da na območjih, kjer prebivajo zveri, zagotovimo varno življenje, brez strahu in velikih škod, hkrati pa

Moram priznati, da toliko težav nisem pričakoval. A zdaj so tukaj in jih rešujemo.

ne zgolj tista, ki presegajo mejo 15.000 kilogramov. Iščemo sicer še rešitve, da bi manjša podjetja in kmete čim bolj administrativno razbremenili, ampak menimo, da vsi, ki dajejo embalažo na trg, so zanje tudi odgovorni. Drugi ukrep pa je, da proizvajalci ne bodo samo finančno odgovorni, ampak tudi organizacijsko, kar pomeni, da bodo oni odločali o tem, kaj se bo zgodilo z embalažo

del problema. Ampak kot sem rekel, v skladu z zakonodajo EU bomo odgovornost prenesli na proizvajalce, tako finančno kot organizacijsko.

Kaj pa jedrski odpadki? Prostora za skladiščenje v Neku zmanjkuje, v Vrbini, kjer naj bi nastalo novo skladišče, pa se gradbena dela še vedno niso začela?

»Objekte, kot je Kemis, v Sloveniji potrebujemo«

imamo tudi v gozdu urejeno stanje.

Sliši se lepo, a za mizo bodo sedeli predstavniki skupin, katerih pogledi na rešitev so si popolnoma nasprotni. Kako jih boste zblížali?

Želje in pogledi so različni. Ampak če jih rešuješ in zblížuješ za mizo, je nekaj drugega, kot če jih poskušaš doseči prek ulice. Že to, da smo se lahko dogovorili za nastanek delovne skupine, je velik korak v pravo smer. Zdaj pa bo treba soočiti argumente in na podlagi tega poiskati rešitev. Na podlagi razgretih čustev se v tem primeru rešitve ne bo našlo.

Sindikato kmetov je zahteval celo vaš odstop. Ste pomislili, da bi jim ugodili?

Ne, nikakor. Ta zahteva se mi je zdela res nerazumna. Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno. So pa dvignili malce več prahu.

Nova gradbena zakonodaja je, kot kaže, namesto poenostavitve prinesla malim investitorjem in lastnikom starejših objektov veliko težav. Se pripravljajo spremembe?

Mi smo takoj, ko je zakonodaja prišla v veljavo, rekli, da bomo preverili, kje so možne izboljšave. Spremembe gradbenega zakona in zakon o urejanju prostora so že bili v javni obravnavi in zdaj preverjamo predloge in pripombe, ki smo jih

zbrali. Do konca jeseni bi nato izboljšani predlog moral iti v obravnavo. Menim pa, da ima trenutno veljavna zakonodaja, ki je še vedno zelo sveža, že zelo pozitivne učinke, saj smo postopke poenostavili. Predvsem pri večjih projektih se zdaj vse odvija hitreje, je pa še vedno prostor za izboljšave. Najprej bomo poskrbeli, da bo uresničena odločba ustavnega sodišča, poenostavili še nekatere postopke, kmetom omogočili, da bodo lažje širili kmetije, in sprejemanje prostorskih načrtov bo tudi lažje.

Še vedno so tudi izredno dolgi in težavni postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja. Se da stvari še poenostaviti?

Integralni postopek, ki je bil uveden, se je odlično izkazal. Imamo sicer nekaj ozkih grl, eno od teh je agencija za okolje, in to že rešujemo. Naš načrt je v šestih mesecih zaostanek v predhodnih postopkih odpraviti, zato smo v ta namen prerazporedili nekaj zaposlenih z našega ministrstva, poleg tega pa smo so nam kadrovske priskočila na pomoč tudi ostala ministrstva: gospodarsko, kmetijsko, infrastrukturno in pravosodno. Bistveno je, da investitorji vedo, ali bo za pridobitev gradbenega

dovoljenja treba izdelati presojo vplivov na okolje ali ne. Če je potrebno, se sproži pri nas integralni postopek, ki je zelo hiter, ko so vloge enkrat popolne. Tudi za vlagatelje organiziramo izobraževanja in različna gradiva, da se bodo lahko ognili napakam, ki se najbolj

pogosto pojavljajo, in čim bolje pripravili vloge.

Ljudi razburjajo tudi črne gradnje. Videti je, da če si vpliven in bogat, imaš denar za dolgotrajne sodne postopke, si lahko privoščiš črno gradnjo. Kako je možno, da nekatere najbolj razvpite črne gradnje še vedno stojijo?

To boli tudi mene. Občutka, da zakon za nekatere velja in za druge ne, ne bi smelo biti. Od inšpekcij sem zahteval, da se vse obravnava enako, in to tudi delajo. V tem trenutku je inšpekcija izdala 3500 odločb za povrnitev v prejšnje stanje, od tega tudi 2300 odločb, ki nalagajo, da pride do izvršitve po drugi osebi. Torej red se dela, četudi je boleč. In tukaj ni opravičil. Je pa res, da morajo inšpekcije ravnati v skladu

v preteklosti na tem področju malce zaspali. V dveh mandatih jih želimo zgraditi 10.000. Poti do tega je več. Jeseni prihaja v javno obravnavo zakonodaja, v kateri bomo neprofitno najemnino zamenjali s stroškovno. Razlika, ki bo nastala pri socialno bolj ogroženih, se bo plačevala prek stanovanjskega dodatka. Na ta način bomo omogočili stanovanjskim skladom, da bodo lahko skrbeli za vzdrževanje stanovanjskega fonda, ki ga že imajo, in se manj zadolževali za gradnjo novih stanovanj. Ob tem bo sistem stanovanjskih dodatkov poskrbel, da bodo tisti, ki potrebujejo pomoč pri plačilu najemnine, to tudi dobili, ostali pa ne. Za tiste, ki se bodo prvič odločili reševati svoj stanovanjski problem in želijo postati lastniki nepremičnine, so pa zaposleni zgolj za določen

Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno.

z zakonodajo in strankam v postopku omogočiti pravno varstvo, ki jim po zakonu pripada. Sodni postopki skupaj s pritožbami terjajo določen čas. Poleg tega imamo odločbo ustavnega sodišča, ki pravi, da ima vsakdo pravico do doma, in o tem ne moremo odločati mi, ampak sodišče. Torej vsi primeri črnih gradenj, v katerih nekdo živi, morajo priti na sodišče.

V vaš delokrog spada tudi priprava nove stanovanjske zakonodaje. Kako daleč ste s pripravo? Katere bodo bistvene novosti, ki jih bo prinesla? Naš namen je, da poskušamo nadoknaditi zaostanek na področju gradnje javnih najemniških stanovanj, saj smo

čas ali pa opravljajo katero od prekarjih oblik zaposlitve in posledično ne dobijo bančnega kredita, pa bomo uvedli državno garancijsko shemo. Tako se bodo banke lažje odločale za odobritev. Če pa bo prišlo do situacije, ko oseba ne bo zmogla odplačevati kredita, bo v lastništvo vstopil stanovanjski sklad. Družina bo ostala v stanovanju in plačevala najemnino, država bo prevzela kredit in stanovanje uvrstila v fond javnih najemnih stanovanj. Nova zakonodaja bo urejala tudi področje stanovanjskih zadrug, nagovorili bomo tudi problematiko upravljanja stavb ter soglasij za posege v skupno lastnino.

(Žiga Kariz, foto: Sašo Švigelj)

SIMON ZAJC, minister za okolje in pros

»OBJEKTE, V SLOVENIJI

REŠEVANJE TEŽAV Minister za okolje in prostor

Simon Zajc je ministrstvo prevzel po odstopu Jureta Lebna. Z njim smo se pogovarjali o številnih težavah, ki jih mora rešiti: od odpadkov do pomanjkanja stanovanj.

Videti je, kot da so se vse težave te vlade nakopičile na vaši mizi. Ste pričakovali tak mandat?

Težave so se seveda kopičile že prej, še preden sem jaz prevzel ta resor. Dejstvo pa je, da pokrivamo okolje in prostor. In kjerkoli se karkoli zgodi, nastanejo posledice v okolju ali prostoru. Tako da ni presenetljivo, da veliko težav rešujemo mi. Res pa je tudi, da so v zadnjem času tako ljudje kot mediji bolj senzibilni za okoljske tematike, kar je sicer prav. Je pa ta občutek, da je teh težav ogromno, zaradi tega

malce bolj prisoten. Moram pa priznati, da čeprav sem bil pred nastopom v tem ministrstvu, toliko težav nisem pričakoval. A zdaj so tukaj in jih rešujemo.

Je kdaj nastopil trenutek, ko ste se vprašali: »Kaj mi je tega treba?«

Teh trenutkov je bilo več. (smeh)

Začniva pogovor o nevarnih odpadkih. Kakšno je stanje v Kemisu? Ali podjetje lahko obratuje ali ne?

Drugostopenjski pritožbeni organ (ministrstvo za okolje in prostor, op. p.) je odločbo inšpekcije razveljavil in zadevo vrnil v ponovni postopek. Inšpekcija mora zdaj v tridesetih dneh, na podlagi

navodil, ki jih je dobila s strani drugostopenjskega organa, popraviti odločbo in ugotoviti, ali je objekt zgrajen v skladu z zakonodajo ali ne.

Če se Kemis zapre, kaj čaka slovensko gospodarstvo?

V Sloveniji imamo težave tako na področju nevarnih kot nenevarnih odpadkov, ker smo preveč odvisni od tujine in nismo samooskrbni. In ko se nam nekaj zgodi ali pa se začnejo zapirati meje, smo hitro v velikih težavah. Moje mnenje je, da moramo, kar zadeva ravnanje z odpadki, postati v čim večji meri samooskrbni. Objekte, kot je Kemis, pa v Sloveniji potrebujemo. Brez njih se ne da. Trenutno imamo dva večja, in če pride do nepredvidenih dogodkov ali zastoja, smo hitro na robu zmogljivosti. Če enega zapremo, se odpadki začnejo kopičiti pri podjetjih, ki jih ustvarjajo, in to je okoljsko gledano spet velik problem. Moja želja je, da se objekti, kot je Kemis, držijo zakonodaje ter da bi imeli več kot dva. Tudi če bi

Želje in pogledi so različni. Ampak če jih rešuješ in zbližuješ za mizo, je nekaj drugega, kot če jih poskušaš doseči prek ulice.

tor, je spregovoril o težavah, s katerimi se sooča

KOT JE KEMIS, POTREBUJEMO«

bi imeli sežigalnico, še vedno potrebujemo podjetja, ki bodo odpadke zbrala in pripravila za sežig. V tem trenutku iščemo rešitve za izpad Kemisa in iščemo podjetja, ki bi lahko prevzela odpadke, ki so namenjeni tja. Se pa bo to zaradi manjše učinkovitosti, torej zaradi manjše hitrosti odvoza in zaradi cene, zagotovo poznalo tudi v gospodarstvu.

Požari v obratih za ravnanje z odpadki se kar vrstijo. Gre za naključje?

Povsod, kjer je do požarov prišlo, je policija preiskala vzroke in mislim, da v nobenem primeru niso prišli do ugotovitev, da bi lahko bilo kaj podtaknjeno. A zame je bolj pomembno to, da smo takoj, ko so se požari začeli vrstiti, ukrepali in tako pripravili kot sprejeli uredbo, ki bo zagotovila večjo požarno varnost. Požarov v popolnosti ne moremo odpraviti, lahko pa poskrbimo, da če do njih pride, minimiziramo posledice in preprečimo onesnaženje tal, vode in zraka. Zato smo v uredbi zelo natančno določili, na kakšen način je treba skladiščiti odpadke. Menim, da bomo občutno povečali požarno varnost, ko bo dokument v popolnosti zaživel.

Kdaj naj bi se to zgodilo?

Uredba je že sprejeta, ker pa zahteva tudi gradbene posege, s katerimi se mora zagotoviti, da tla niso prepustna, da je treba zgraditi požarne zidove in lovilne bazene za požarne vode, je

postavljen rok za prilagoditev do leta 2022. A določeni ukrepi se že izvajajo, na primer to, da morajo objekti, kjer se zbirajo odpadki, redno sodelovati z gasilskimi enotami, tako da te objekt dobro spoznajo in je v primeru intervencije ta bolj učinkovita.

Kako pa je z reševanjem težav, ki nastajajo pri prevzemanju odpadne embalaže?

Problema embalaže se lotevamo v več korakih. Intervencijski zakon, po katerem država plačuje za odvoz embalaže, je bil drugi korak. Tretji korak pa se ravno pripravlja. Spremenili bomo namreč zakonodajo in uredbo o odpadni embalaži. Predvideni sta dve glavni rešitvi: za odvoz embalaže bodo plačevala vsa podjetja, ki jo dajejo na trg, in

po tem, ko bo ta postala odpadna. Sistem, ki je trenutno v veljavi, je namreč tak, da tisti, ki embalažo dajejo na trg, plačujejo družbam za zbiranje, nad njimi pa nimajo nobenega vpliva in nato ne vedo, ali je bila embalaža prevzeta ali ne. In to ni prav. Imel sem že sestanke s proizvajalci in oni to rešitev podpirajo. Torej proizvajalci bodo tudi ustanovitelji organizacij, ki bodo skrbele za zbiranje embalaže. Zakon je v pripravi, v postopek v državni zbor ga bomo poslali v kratkem.

Kaj pa podjetja, ki se ukvarjajo z zbiranjem embalaže? Kaj menijo o tem predlogu?

Moje mnenje je, glede na to, da spet ne prevzemajo toliko embalaže, kot bi morala, da so

Prostora v Neku je še do leta 2023, ko že potrebujemo novo skladišče v Vrbini. Če bo šlo vse po načrtih, bo do takrat tudi zgrajeno. Trenutno potekajo postopki pridobivanja okoljevarstvenega soglasja in presoje čezmejnih vplivov. Stvari potekajo po predvideni časovnici, bo šlo pa precej na tesno.

Kako je s sofinanciranjem Hrvaške? So namreč lastniki polovice Neka in tudi polovice odpadkov.

Pogovori o tem še potekajo, vodi pa jih ministrstvo za infrastrukturo.

S tožbo nevladne organizacije Alpe Adria Green na upravnem sodišču se je začela tudi zgodba o volkovih in medvedih, ki je poleti razdelila Slovenijo.

Sistem je dolgo časa dobro deloval, nato pa je prišlo do sodb upravnega sodišča, ki so pokazale, da vendarle ima nekaj napak. Ustanovil sem delovno skupino, ki bo delo začela naslednji teden. Sestavljena je tako iz predstavnikov kmetov kot predstavnikov nevladnih organizacij, stroke, predstavnikov našega ministrstva ... skratka vseh, ki lahko pripomorejo k rešitvi teh težav. Sedli bodo za isto mizo in njihova naloga je, da pripravijo izboljšavo sedanjega sistema. Ta ni tako slab, se ga pa da izboljšati. Glavni cilj delovne skupine pa je, da na območjih, kjer prebivajo zveri, zagotovimo varno življenje, brez strahu in velikih škod, hkrati pa

Moram priznati, da toliko težav nisem pričakoval. A zdaj so tukaj in jih rešujemo.

ne zgolj tista, ki presegajo mejo 15.000 kilogramov. Iščemo sicer še rešitve, da bi manjša podjetja in kmete čim bolj administrativno razbremenili, ampak menim, da vsi, ki dajejo embalažo na trg, so zanje tudi odgovorni. Drugi ukrep pa je, da proizvajalci ne bodo samo finančno odgovorni, ampak tudi organizacijsko, kar pomeni, da bodo oni odločali o tem, kaj se bo zgodilo z embalažo

del problema. Ampak kot sem rekel, v skladu z zakonodajo EU bomo odgovornost prenesli na proizvajalce, tako finančno kot organizacijsko.

Kaj pa jedrski odpadki? Prostora za skladiščenje v Neku zmanjkuje, v Vrbini, kjer naj bi nastalo novo skladišče, pa se gradbena dela še vedno niso začela?

»Objekte, kot je Kemis, v Sloveniji potrebujemo«

imamo tudi v gozdu urejeno stanje.

Sliši se lepo, a za mizo bodo sedeli predstavniki skupin, katerih pogledi na rešitev so si popolnoma nasprotni. Kako jih boste zblížali?

Želje in pogledi so različni. Ampak če jih rešuješ in zblížuje za mizo, je nekaj drugega, kot jih poskušaš doseči prek ulice. To, da smo se lahko dogovorili za nastanek delovne skupine, je velik korak v pravo smer. Zdaj pa bo treba soočiti argumente in na podlagi tega poiskati rešitev. Na podlagi razgretih čustev se tem primeru rešitve ne bo našli.

Sindikar kmetov je zahteval celo vaš odstop. Ste pomislili da bi jim ugodili?

Ne, nikakor. Ta zahteva se mi je zdela res nerazumna. Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno. So pa dvignili malce več prahu.

Nova gradbena zakonodaja je, kot kaže, namesto poenostavitve prinesla malim investitorjem in lastnikom starejših objektov veliko težav. Se pripravljajo spremembe?

Mi smo takoj, ko je zakonodaja prišla v veljavo, rekli, da bomo preverili, kje so možne izboljšave. Spremembe gradbenega zakona in zakon o urejanju prostora so že bili v javni obravnavi in zdaj preverjamo predloge in pripombe, ki smo jih

zbrali. Do konca jeseni bi nato izboljšani predlog moral iti v obravnavo. Menim pa, da ima trenutno veljavna zakonodaja, ki je še vedno zelo sveža, že zelo pozitivne učinke, saj smo postopke poenostavili. Predvsem pri večjih projektih se zdaj vse odvija hitreje, je pa še vedno prostor za izboljšave. Najprej bomo poskrbeli, da bo uresničena odločba ustavnega sodišča, poenostavili še nekatere postopke, kmetom omogočili, da bodo lažje širili kmetije, in sprejemanje prostorskih načrtov bo tudi lažje.

Še vedno so tudi izredno dolgi in težavni postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja. Se da stvari še poenostaviti?

Integralni postopek, ki je bil uveden, se je odlično izkazal. Imamo sicer nekaj ozkih grl, eno od teh je agencija za okolje, in to že rešujemo. Naš načrt je v šestih mesecih zaostanek v predhodnih postopkih odpraviti, zato smo v ta namen prerazporedili nekaj zaposlenih z našega ministrstva, poleg tega pa smo so nam kadrovske priskočila na pomoč tudi ostala ministrstva: gospodarsko, kmetijsko, infrastrukturno in pravosodno. Bistveno je, da investitorji vedo, ali bo za pridobitev gradbenega

dovoljenja treba izdelati presojo vplivov na okolje ali ne. Če je potrebno, se sproži pri nas integralni postopek, ki je zelo hiter, ko so vloge enkrat popolne. Tudi za vlagatelje organiziramo izobraževanja in različna gradiva, da se bodo lahko ognili napakam, ki se najbolj

pogosto pojavljajo, in čim bolje pripravili vloge.

Ljudi razburjajo tudi črne gradnje. Videti je, da če si vpliven in bogat, imaš denar za dolgotrajne sodne postopke, si lahko privoščiš črno gradnjo. Kako je možno, da nekatere najbolj razvpite črne gradnje še vedno stojijo?

To boli tudi mene. Občutka, da zakon za nekatere velja in za druge ne, ne bi smelo biti. Od inšpekcij sem zahteval, da se vse obravnava enako, in to tudi delajo. V tem trenutku je inšpekcija izdala 3500 odločb za povrnitev v prejšnje stanje, od tega tudi 2300 odločb, ki nalagajo, da pride do izvršitve po drugi osebi. Torej red se dela, četudi je boleč. In tukaj ni opravičil. Je pa res, da morajo inšpekcije ravnati v skladu

v preteklosti na tem področju malce zaspali. V dveh mandatih jih želimo zgraditi 10.000. Poti do tja je več. Jeseni prihaja v javno obravnavo zakonodaja, v kateri bomo neprofitno najemnino zamenjali s stroškovno. Razlika, ki bo nastala pri socialno bolj ogroženih, se bo plačevala prek stanovanjskega dodatka. Na ta način bomo omogočili stanovanjskim skladom, da bodo lahko skrbeli za vzdrževanje stanovanjskega fonda, ki ga že imajo, in se manj zadolževali za gradnjo novih stanovanj. Ob tem bo sistem stanovanjskih dodatkov poskrbel, da bodo tisti, ki potrebujejo pomoč pri plačilu najemnine, to tudi dobili, ostali pa ne. Za tiste, ki se bodo prvič odločili reševati svoj stanovanjski problem in želijo postati lastniki nepremičnine, so pa zaposleni zgolj za določen

Kaj pa bi dosegli z mojim odstopom? Stvari se zagotovo ne bi rešile hitreje, ravno obratno.

z zakonodajo in strankam v postopku omogočiti pravno varstvo, ki jim po zakonu pripada. Sodni postopki skupaj s pritožbami terjajo določen čas. Poleg tega imamo odločbo ustavnega sodišča, ki pravi, da ima vsakdo pravico do doma, in o tem ne moremo odločati mi, ampak sodišče. Torej vsi primeri črnih gradenj, v katerih nekdo živi, morajo priti na sodišče.

V vaš delokrog spada tudi priprava nove stanovanjske zakonodaje. Kako daleč ste s pripravo? Katere bodo bistvene novosti, ki jih bo prinesla? Naš namen je, da poskušamo nadoknaditi zaostanek na področju gradnje javnih najemniških stanovanj, saj smo

čas ali pa opravljajo katero od prekarjih oblik zaposlitve in posledično ne dobijo bančnega kredita, pa bomo uvedli državno garancijsko shemo. Tako se bodo banke lažje odločale za odobritev. Če pa bo prišlo do situacije, ko oseba ne bo zmogla odplačevati kredita, bo v lastništvo vstopil stanovanjski sklad. Družina bo ostala v stanovanju in plačevala najemnino, država bo prevzela kredit in stanovanje uvrstila v fond javnih najemnih stanovanj. Nova zakonodaja bo urejala tudi področje stanovanjskih zadrug, nagovorili bomo tudi problematiko upravljanja stavb ter soglasij za posege v skupno lastnino.

(Žiga Kariz, foto: Sašo Švigelj)

Ljubljanska fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo zaznamovala sto let delovanja

Čas branja: 3 min

0

13.09.2019 11:48

VASILIJ KRIVEC

Foto: Sandi Fiser

Več iz teme:

gradbeništvo >

šolstvo >

Fakulteta za... >

Univerza v Ljubljani >

Cankarjev dom >

Matjaž Mikoš >

Aleksander... >

Inštitut za metalne... >

[Fakulteta za arhitekturo >](#)

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je 12. septembra s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani **Cankarjevega domazaznamovala** sto let svojega obstoja. Pregledali so delovanje fakultete v tem času, opozorili na mejnike, predstavili njeno poslanstvo in podelili jubilejna priznanja posameznikom in ustanovam za izjemen dolgoletni prispevek k razvoju fakultete.

Dekan ljubljanske fakultete za gradbeništvo in geodezijo dr. **Matjaž Mikoš** je v svojem govoru povedal, da je v tem času na fakulteti, ki se danes postavlja ob bok sorodnim ustanovam v Münchnu, Pragi in na Dunaju ter sodi med 300 najboljših na področju gradbeništva, študij končalo več kot osem tisoč študentov vseh stopenj in študijskih smeri. Pri tem je postavil v ospredje, da fakulteta nikoli ni veljala za takšno, ki bi omogočala lahko pot do poklica. Med prihodnjimi izzivi pa je navedel, da se bomo morali vsi prilagajati prihajajočim podnebnim spremembam. Poslanstvo fakultete vidi v delovanju v dobro človeštva in skupnosti, pri čemer je vse zaposlene pozval, da v programe umeščajo znanja, s katerimi bomo lahko reševali skupne probleme. »Prenovimo programe, da bodo zanimivi za mlade generacije, prenovimo pedagoške prijeme in način dela s študenti. Naša odgovornost in zaveza je, da fakulteta v večji meri sodeluje v vseh razvojnih odločitvah te države in obenem bogati zakladnico svetovnega znanja,« je povedal Matjaž Mikoš in še poudaril, da je treba celotno grajeno okolje umestiti v napore za vzdržni razvoj, krožno gospodarstvo, pametna in varna mesta, v industrijo 4.0, v družbo 5.0.

Mejniki v zgodovini fakultete

Zgodba ljubljanske fakultete za gradbeništvo in geodezijo se začne 23. julija 1919. Takrat je regent **Aleksander Karađorđević** podpisal zakon o ljubljanski univerzi, pri čemer so ustanovili pet fakultet, med katerimi je bila tehniška fakulteta s študiji gradbeništva in geodezije oziroma zemljemerstva. Leta 1921 so uresničili Plečnikov načrt provizorija tehniške fakultete na Aškerčevi cesti, leta 1925, ko so diplomirali prvi štirje gradbeni inženirji, so na gradbenem oddelku ustanovili področje

hidrotehnike. Leta 1930 so ustanovili inštitut za geodezijo, leto pozneje pa še zavod za ceste in železnice ter vodne zgradbe. Naslednji mejnik je iz leta 1937, ki so v okviru fakultete odprli hidravlični laboratorij na Cesti dveh cesarjev, kjer so leta 1939 opravili prvi modelni hidravlični preizkus v takratni Jugoslaviji.

Po drugi svetovni vojni, leta 1948, so ustanovili **inštitut za metalne konstrukcije**. Leta 1957 je bila na podlagi zakona o Univerzi v Ljubljani ustanovljena **fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo** in geodezijo. Velika pridobitev za fakulteto je bila leta 1969 zgrajena nova stavba na Jamovi po načrtih **Edvarda Ravnikarja**, kamor sta se preselila oddelek za **gradbeništvo** in geodetsko-komunalni oddelek. Dve leti pozneje so v Hajdrihovi ulici uredili laboratorij za mehaniko tekočin, ki je postal eksperimentalno-pedagoška baza za učitelje in študente hidrotehniškega odseka. Z zakonom o visokem šolstvu sta v letu 1975 iz fakultete za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo nastali dve visokošolski temeljni organizaciji združenega dela – za arhitekturo ter za **gradbeništvo** in geodezijo. Ti dve ustanovi sta nato leta 1991 izgubili status pravne osebe in delovali v okviru fakultete za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo. Z odlokom o preoblikovanju Univerze v Ljubljani leta 1994 pa sta spet nastali dve fakulteti: fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo ter fakulteta za arhitekturo. Leta 2009 je bila na fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo sprejeta sedanja organizacijska sestava s tremi oddelki, to so oddelek za **gradbeništvo**, oddelek za geodezijo in oddelek za okoljsko **gradbeništvo**.

Priznanja zaslužnim posameznikom in ustanovam

Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (FGG UL) je ob tej priložnosti podelila jubilejna priznanja posameznikom in institucijam za izjemen dolgoletni prispevek k razvoju fakultete, njeni uveljavitvi v Sloveniji in tujini ter za vrhunske dosežke pri raziskovalnem, razvojnoraziskovalnem ali pedagoškem delu na področjih delovanja fakultete.

Dobitniki jubilejne zlate plakete Univerze v Ljubljani, Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo, ki so izjemno prispevali k razvoju in prepoznavnosti fakultete in univerze na mednarodni ravni, so:

- akademik prof. dr. **Peter Fajfar**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Miran Saje**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Rudi Rajar**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Andrej Pogačnik**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Erik Stubkjær**, Univerza v Ålborgu, Danska
- Tehniška univerza na Dunaju (Technische Universität Wien),
- Tehniška univerza v Münchnu (Technische Universität München).

Dobitniki jubilejnih srebrnih plaket za izreden prispevek k razvoju in prepoznavnosti fakultete ter stroke so Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije za znanost in umetnost, **Geodetski inštitut Slovenije**, Javni raziskovalni zavod Hidroinštitut, **Cinkarna Celje** ter izr. prof. dr. **Anton Prosen, Marjan Jenko in Marko Cvikl**.

GRADNJA

Kako do gradbenega dovoljenja?

N.R.A. 13.09.2019, 7:57 0

24. oktobra 2017 je začel veljati nov **gradbeni zakon**, ki je v veljavo stopil manj kot mesec dni kasneje – 17. novembra istega leta. Od takrat je v Sloveniji mogoče legalizirati črne gradnjo. Čeprav želite zgraditi le pomožni objekt ali zgolj razširiti/preoblikovati obstoječo stavbo, potrebujete gradbeno dovoljenje. Kaj je gradbeno dovoljenje, zakaj in za kaj ga potrebujemo in kako pravzaprav lahko legaliziramo črno gradnjo?

Legaliziranje črne gradnje / FOTO: Profimedia

Gradnja brez gradbenega dovoljenja velja za črno gradnjo, ki se nikakor ne izplača. Gre za kršitev zakonodaje, ki se kaznuje s hudimi finančnimi globami, navsezadnje tudi z rušitvijo objekta. V najboljšem primeru lahko inšpekcija pri črni gradnji le zahteva legalizacijo objekta, v najslabšem pa odredi rušenje, cena katerega je na plečih posameznika, ki je črno gradnjo izvajal. Gradbeno dovoljenje je preprost dokument, ki vam ga izstavi pristojni upravni organ na podlagi predložene dokumentacije.

Gradnja objekta je legalna, ko ustrezni pristojni organ izda dokumentacijo, z upoštevanjem gradbenih pogojev, ki jih ta predpiše. Od lanskega junija gradbenega dovoljenja ne potrebujemo več za rušenje stavb, za enostavne prenove in začasne objekte, skladno z novim **gradbenim zakonom** pa je začelo veljati, da moramo začetek gradnje priglasiti pristojni upravni enoti. Po **gradbenem zakonu**, ki je v uporabi od 17. novembra 2017, je za novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti objekta treba imeti pravnomočno gradbeno dovoljenje, začetek gradnje objekta pa moramo prijaviti v skladu s 63. členom zakona:

"Investitor mora pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve osem dni pred začetkom izvajanja gradnje objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti, prijaviti začetek gradnje. Prijava se vloži na obrazcu. Prijavi se priložijo: zapisnik o zakoličenju iz 60. člena tega zakona, dokumentacija za izvedbo gradnje s podatki, določenimi v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona, če se ta zahteva v skladu z 61. členom tega zakona, ki sta jo podpisala projektant in vodja projekta, pri čemer je njen sestavni del tudi njuna podpisana izjava, da so v dokumentaciji za izvedbo gradnje v celoti izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona, pri odstranitvi manj zahtevnega in zahtevnega objekta: načrt gospodarjenja z odpadki v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z gradbenimi odpadki, in dokumentacija za odstranitev z vsebino, določeno v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona, ki ga izdelata pooblaščen arhitekt ali inženir, če se ob izvajanju gradbenih del pridobiva nekovinska mineralna surovina v skladu s predpisi, ki urejajo rudarstvo, količino in opis načina uporabe te mineralne surovine, če gre za odstranitev objekta kulturne dediščine: posnetek dejanskega stanja in če so bili v gradbenem dovoljenju zaradi prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave določeni izravnalni ukrepi: mnenje organizacije,

pristojne za ohranjanje narave, da so izpolnjeni pogoji za delovanje izravnalnih ukrepov."

63. člen **Gradbenega zakona** (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 - popr.)

Za katere objekte potrebujemo gradbeno dovoljenje?

Smotno potrebujete gradbeno dovoljenje za **zahtevne objekte**, kot so stanovanjska hiša, večja rekonstrukcija stanovanjske hiše in bazen. Veliko ljudi ne ve, da je treba pridobiti dovoljenje tudi za **nezahtevne objekte**, pri katerih je postopek pridobitve krajši in enostavnejši, vendar še vedno obvezen. Pod **nezahtevne objekte** spadajo: garaža, lopa, nadstrešek, drvarnica, zimski vrt, savna, fitnes, ograja nad dvema metroma in do vključno treh metrov ter podporni zid do 1,5 metra višinske razlike.

Legaliziranje črne gradnje / FOTO: Profimedia

Za katere objekte NE potrebujete gradbenega dovoljenja?

Pod **enostavne objekte**, za katere ne potrebujete gradbenega dovoljenja, so objekti za lastne potrebe – majhne stavbe do površine 30m², bazeni, ki imajo prostornino manjšo od 60 kubičnih metrov, pomožni javni objekti do površine 40 m², ograje do višine dva metra in podporni zidovi do višine pol metra. Tudi za rušitev in odstranitev obstoječe stavbe po novem ne potrebujemo več gradbenega dovoljenja.

Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja vloži investitor ali njegov pooblaščenec. Pristojni organ za izdajanje gradbenih dovoljenj je **ministrstvo za okolje in prostor**, pravna podlaga pa zajema **gradbeni zakon** in uredbo o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje. Če vas zanima še več, si lahko podrobnosti preberete na spletni strani **eUprave Republike Slovenije**, pod zavihkom **Nepremičnine in okolje**.

Zahteva za legalizacijo objekta po 113. členu **gradbenega zakona**

Vlogo za zahtevo za legalizacijo lahko oddate preko **eUprave Republike Slovenija**. Lastnik objekta ali njegov pooblaščenec lahko odda zahtevo za legalizacijo za dopustna manjša odstopanja s pridobitvijo uporabnega dovoljenja na objektih. Zahteva se odda na obrazcu za izdajo uporabnega dovoljenja.

*"Investitor ali njegov pooblaščenec izpolnjeno zahtevo elektronsko podpiše in odda na pristojen organ. Elektronsko vlogo vlagatelj oddajo po elektronski pošti, vendar s skupno omejitvijo poslanih datotek na 8 MB. Izpolnjeno zahtevo pošljite: na Upravno enoto, na katere območju leži objekt, za katerega se izdaja uporabno dovoljenje, na Ministrstvo za okolje in prostor za objekte državnega pomena (kar določa 7. člen **Gradbenega zakona**) in za objekte z vplivi na okolje (kar določa Uredba o posegih v okolje, za katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje)" imajo zapisano na eUpravi Republike Slovenije.*

Za oddajo vloge potrebujete predpisan obrazec zahteve za pridobitev uporabnega dovoljenje, izjave projektanta, da so dela dokončana, dokazilo o zanesljivosti objekta, v primeru izravnalnih ukrepov še opis njihove izvedbe in mnenje organizacije in ostalo, kar si lahko dodatno preberete tukaj.

Stroški postopka vključujejo uporabno dovoljenje za druge objekte, vključuje elektronsko vlogo, ki znaša +0,05 % obračunane vrednosti objekta in največ 271,8 €, dodatno pa še uporabno dovoljenje za enostanovanjsko stavbo, ki znaša 9,10 €. Uporabno dovoljenje za enostanovanjsko stavbo, v kateri prebiva mlada družina, je brezplačno.

Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir?

Delo, 10. avgusta

Dr. Tomaž Kumelj, univ. dipl. inž. stroj., 31. avgusta v odzivu na članek z naslovom Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir? dodaja svoje pomisleke k tej razpravi. Ni sicer povsem jasno, kaj natančno naj bi bila »arhitekturna umestitev«, kateri »bi prepustil idejne rešitve«, kot sam navaja v članku, vsekakor pa zmoti intonacija, v kakršni si je iz zapisanega moč predstavljati vodenje projekta izpod taktirke »gradbene stroke«. »Vso vgrajeno strukturo, skupaj s potresno in ostalo dejavnostjo« bi se po njegovem »prepustilo izključno gradbeni stroki«, arhitekturni umestitvi pa bi »prepustili idejne rešitve«. Iz napisanega je razumeti, da arhitekt nekaj naskicira, potem pa delo »prepusti gradbeni stroki«, ki pripravi vse potrebne načrte in opise za izvedbo del.

Načrtovanje oziroma projektiranje je proces, v katerem glede na zahtevnost gradnje sodelujejo arhitekti in inženirji z različnih strokovnih področij. Ta strokovna področja so arhitektura, krajinska arhitektura, **gradbeništvo**, elektrotehnika, strojništvo, tehnologija, požarna varnost, geotehnologija, geodezija in prometno **inženirstvo**. Vsak izmed strokovnjakov navedenih področij pomembno prispeva k temu, da končana gradnja izpolnjuje zahteve naročnika, da je pri tem zaščiten javni interes in da so izpolnjene bistvene zahteve, kakor jih predpisuje **gradbeni zakon**.

Ščitenje javnega interesa poleg varnosti, uporabnosti, učinkovitosti, kakovosti in evidentiranosti objektov, varstva kulturne dediščine, ohranjanja narave ter varovanja vodá in okolja, pomeni tudi usklajenost objektov z okoljem, skladnost umeščanja objektov v prostor in arhitektura kot izraz kulture. Tako **gradbeni zakon**. Če varnost in učinkovitost lahko merimo in dokazujemo z ustreznimi izračuni, varovanje narave pa z omejevanjem vplivov, pa je usklajenost objektov z okoljem, skladnost umeščanja objektov v prostor in arhitekturo kot izraz kulture težko ovrednotiti, saj za te lastnosti nimamo vatla.

Arhitektura je zato težko opisljiv pojem, saj prav arhitekturno projektiranje poleg upoštevanja vseh merljivih zahtev podaja odgovore tudi na ta vprašanja. V idejni fazi arhitekt objekt zasnuje in ga umesti v prostor, v nadaljevanju pa na podlagi

izračunov in ugotovitev sodelujočih strokovnjakov s pravilno prostorsko zasnovo, skrbnim načrtovanjem detajlov in izborom primernih materialov poskrbi, da so upoštewane prav vse zgoraj našteje zahteve. Ravno arhitekt je tisti, ki med seboj usklajuje med seboj velikokrat nasprotujoče si zahteve strokovnjakov drugih področij. Usklajuje, na primer, potek strojnih inštalacij s pozicijo nosilnih elementov, ali pa želje naročnika z zahtevami prostorskih aktov.

Če se vrnem k pomislekom dr. Tomaža Kumelja, pa se ob nadaljnjem branju njegovega prispevka novi pomisleki kar vrstijo. V članku je naveden primer »gradnje zahtevnih mostov«, kjer je »v prvi vrsti potrebna vključitev strojno-gradbene stroke, v začetni fazi pa vključevanje«, že omenjenih, »arhitekturnih vidikov«. Težko se je odločiti, ali »začetni fazi« sledi »prva vrsta« ali pa je morda ravno obratno? Mimogrede, prevladujoča stroka je v primeru gradbeno-inženirskih objektov lahko tako gradbena (ceste, daljnovodi, predori, viadukti, mostovi), kot tudi arhitekturna (trgi, parki, kopališča in tudi mostovi), posledično pa je lahko vodja projekta tudi pooblaščen inženir **gradbeništva** in temu nihče ne oporeka. Resnici na ljubo pa je potrebno povedati, da najznamenitejše mostove po domovini in na tujem slavimo kot arhitekturne, in ne gradbeniške mojstrovine.

Naj spomnim še, kako se je vse skupaj začelo, saj takšne razprave v medijih vse preveč rade zavijejo onkraj bistvenega. Spor med arhitekti in inženirji glede vodje projekta se je začel, ko je ministrstvo za okolje in prostor v začetku poletja v zadevi izdaje gradbenega dovoljenja za gradnjo Bežigrskega športnega parka investitorja ter izdelovalce projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja pozvalo, da dokumentacijo uskladijo z **gradbenim zakonom** in naj »projektant imenuje vodjo projekta iz stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje«, kar je v konkretnem primeru pooblaščen arhitekt, in ne gradbeni inženir, kot je bilo navedeno v tej dokumentaciji. »Bežigrski športni park« je namreč projekt prizidave in prenove Plečnikovega stadiona za Bežigradom, arhitekturnega spomenika državnega pomena, propadajočega bisera iz arhitekturnega opusa našega največjega arhitekta. Glede tega, katera stroka v tem primeru prevladuje, verjetno ni dvoma.

Mima Suhadolc, univ. dipl. inž. arh., Ljubljana

Tina Hacler,
Gregor Cerar

13. september 2019
ob 06:33
Ljubljana - MMC
RTV SLO

Prvo leto Šarčeve vlade: "Pokazala je zmožnost preživetja"

Črta pod prvim letom vlade Marjana Šarca

"Zmožnost preživetja se je izkazala kot ključno vodilo te vlade in koalicije, pri čemer je bilo nenehno treba sprejemati kompromise, katerih končni cilj je bil zgolj to," prvo leto vlade Marjana Šarca opisuje Aleš Kocjan.

"Mislim, da je pri tej vladi ključno, da se je pokazala zmožnost preživetja in manevriranja med vsebinskimi izzivi," pravi urednik notranjepolitičnega uredništva Radia Slovenija in spomni, da gre za manjšinsko vlado, v interesnem smislu za raznorodno koalicijo petih strank.

Predsedniki in predsednica petih koalicijskih strank. Foto: BoBo

"Hkrati to manjšinsko peterico pri življenju ohranja zunajvladna partnerica, ki se izkazuje kot izrazito muhasta, na neki način nadležna, ko gre za nekatera vsebinska vprašanja, kjer se s koalicijo razhajajo," Kocjan opiše, da gre pri Levici za stranko, ki zagovarja višjo javno porabo.

Aleš Kocjan.
Foto: Radio
Slovenija

Ta pa je bila lani izrazito visoka zaradi več razlogov: "Eden je bil prvo gašenje požara z dvigom plač v javnem sektorju, kar je sprožilo številne druge posledice in del tega bremena preložilo tudi na državljane z dvigom cen vrtcev, domov za upokojence, ponekod podražitvijo komunalnih storitev. Zdaj pa smo dobili še račun za višje cene zdravstvenih storitev prek podražitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja," našteva.

Ostati na oblasti

Meni, da vladno peterico očitno družijo en interes, ki je pač najmanjši skupni imenovalec teh petih strank – to je, da se obdržijo na oblasti: "To se vidi tudi pri kadrovanju. Vidimo, da v nadzornih svetih državnih družb vlada širi število nadzornikov – bržkone zato, da lahko zadosti nekaterim koalicijskim strankarskim apetitom. Da lahko izriše to koalicijsko kadrovske križanko na način, da so vsi bolj kot ne zadovoljni."

Ob tem pa opozarja, da trenutek resnice prihaja v nadaljevanju, "ko bo manj denarja za tako benevolentno deljenje na vseh koncih".

"Tudi ljudje bodo spoznali, da so del tega bremena plačali tudi iz svojih denarnic – vprašanje, ali se to ne bo pokazalo na eroziji tega sicer razmeroma visokega zaupanja, ki sta ga vlada in vladajoča stranka LMŠ do zdaj uživali," ima pomisleke.

Levica (za zdaj) s pičlim izkupičkom

Vsaka od 5+1 strank te koalicije je ključna za njen obstoj, saj sicer nima zadostne večine v parlamentu. V prvem letu te vlade je bilo največkrat pod vprašajem sodelovanje s stranko Levica – iz sporazuma o sodelovanju je bil realiziran en sam projekt, ki pa je tudi že bil poslan v ustavno presojo.

Levica je vladi postavila ultimatum.
Foto: BoBo

"Izkupič te zgodbe, ki je po mojem mnenju v to zgodbo vstopila zelo odločno in načelno, je pičel in vprašljiv. Zato so se zdaj odločili, da bodo postavili usodo tega sodelovanja na kocko," sogovornik opisuje ultimatum o nadaljnjem sodelovanju s koalicijo, sprožen z zahtevo po odpravi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

"Levica je v tej zgodbi – čeprav ji zdaj koalicija servira izračune, da je to nevzdržno – edina načelna. Vztraja pri tem, kar so se dogovorili. Potem bi pa lahko že prej ugotovili, da to sodelovanje nima dobre podlage, ker Levica terja od koalicije nekaj, kar ni uresničljivo," pa opozarja naš radijski kolega.

"Izsiljevanja" vlade smo bili v preteklih letih in mandatih sicer vajeni predvsem z Desusom v glavni vlogi.

"Ampak s to razliko, da je takrat Desus s svojimi izsiljevanji ali povzročanju koalicijskih kriz postavljaj pod vprašaj tudi svoj kos pogače, funkcije v vladi in državnih institucijah. Levica pa tako rekoč nima česa izgubiti. Izgubi lahko samo javno podporo, ki pa je zelo nihajoča. Oni morajo pa preračunati, ali se jim zaostrovanje in zrušitev te vlade splača ali pa se jim bo to poznalo na podpori na način, da bodo izgubili ključen del," pravi Kocjan.

"Moramo pa tudi vedeti, da ima Levica šibko kadrovske zasedbe, da ni v stanju, da bi prevzela kakšno izvršilno mesto v vladi in

Zdravstvo - večni problem. Foto: Pixabay

zaradi tega tudi po mojem mnenju ne želi nastopati z vladno posadko, s tem, da imajo številna vsebinska razhajanja s strankami koalicije," dodaja.

Vroč kostanj te vlade

Radi rečemo, da vsaka vlada obstoji ali pade na zdravstvu. "Zanimivo je, da je bil minister zamenjan, ker se je takrat zdelo, da ni dovolj postoril. Ampak do tega trenutka je to tudi vse, kar se je na tem resorju zgodilo, zgolj zamenjava ministra, čeprav smo na tem področju pričakovali reforme, skrajševanje čakalnih dob, navsezadnje tudi spremembo zakona o zdravstvenem zavarovanju," našteva Kocjan in spomni še na preobremenjene družinske zdravnike in problematiko medicinskih sester.

Z največjimi državnimi investicijami pa se ukvarja resor infrastruktura. "Apetiti po tem plenu s gospodarskih družb, ki se ukvarjajo z **gradbeništvom** in drugimi panogami na tem področju, so izjemni. Potreba po transparentnosti na resorju za infrastrukturo je neizmerna. Hkrati pa so želje, da bi si kose pogače razdelili najmočnejši igralci, verjetno največje," Kocjan opisuje kresanje isker, ki so zaznamovale zadnje dni prvega leta Šarčeve vlade.

Evropska kupčanja, pogajanja in lastni interesi. Foto: Reuters

Nespretnost pri evropski nominaciji

Poleg enoletnega plesa na domačem političnem parketu smo se ozrli tudi na delo vlade na področju zunanje

Matjaž Trošt.
Foto: MMC
RTV SLO

politike in evropskih institucij – zadnji dnevi tega mejnika so bili zagotovo v znamenju nove sestave Evropske komisije.

Nominacija kariernega diplomata za politično komisijo, še posebej če si želimo večjega vpliva v njej, je gledano z vidika vpliva in nato skozi (politično) težo resorja nespretna, meni **Matjaž Trošt**.

"Že pri sestavi Junckerjeve ekipe in pa pri sestavi prihodnje komisije von der Leyen je bilo jasno povedano, kakšne kadre

Janez Lenarčič. Foto: BoBo

*predsednik/ca išče. **Janez Lenarčič** je sposoben, uspešen diplomat, ki se je že izkazal v multilateralnem okolju, začetni vtis je, da ga bo Slovenija prej pogrešala, kot z njim v Evropski komisiji pridobila. Postavlja se namreč vprašanje smisla menjave dobrega diplomata, ki vodi misijo pri EU-ju leto dobro leto in pol pred predsedovanje Slovenije EU-ju in dva meseca pred hrvaškim predsedovanjem EU-ju," se sprašuje nekdanji dopisnik RTV Slovenija iz Bruslja.*

Vrstni red prioritete

Slovensko-hrvaška nestrinjanja so sicer na neki način potihnila, tudi zato, ker trenutno teče več postopkov pred mednarodnimi sodišči. Arbitraža je z vidika dnevne politike zaključena zadeva: "Slovensko vztrajanje pri uresničitvi arbitražne odločbe je jasno in očitno tudi pri tem, da se slovenski uradni predstavniki - premier Šarec, zunanji minister **Miro Cerar** - niti ne srečujejo s hrvaškimi kolegi, ker se slednji preprosto ne želijo pogovarjati o uresničitvi odločbe," pravi Trošt.

Miro Cerar se je z mesta Šarčevega prehodnika prestavil na položaj prvega moža slovenske zunanje politike. Foto: BoBo

Ob tem je spomnil, da je pred dnevi minister Cerar v oddaji Studio ob 17h na Radiu Slovenija jasno povedal, da ima ta vlada jasno izdelana stališča glede prioritete - na prvem mestu je EU, nato evroatlanske integracije in nato tretje države. *"Iskanje gospodarskih priložnosti ni nujno vezano na politične prioritete, je pa dejstvo, da tudi nekatere druge države EU-ja na podoben način kot Slovenija iščejo pravo gospodarsko-politično razmere do Rusije,"* Trošt opisuje slovensko balansiranje med vtkanostjo na Zahod in našimi gospodarskimi interesi.

Brez škode ali koristi pri Venezueli

Nekaj prahu je v javnosti dvignilo tudi slovensko priznanje **Juana Guaidoja** začasnega predsednika Venezuele, ki ga je predlagal zunanji minister Cerar.

"Slovenija v tem smislu ni storila nič nenavadnega, z nekakšno breztežnostno formulacijo se je postavila ob bok evroatlanskim partnericam, kar lahko ocenjujemo tako ali

drugače. Tako kot je bilo jasno takrat, je tudi danes, da ta odločitev ni prinesla skorajda nobene škode, a tudi resnih koristi ne," ocenjuje radijski zunanjepolitični novinar.

Razhajanja, ki to niso zares

Pred koncem enoletnega obdobja vladanja je na tem področju razburil tudi predsednik republike **Borut Pahor** - zaradi izjave, da bi morali Turčija in Ukrajina pridobiti poseben status, ne pa polnopravnega članstva v EU-ju, ga je 28 intelektualcev v javnem pismu pozvalo k odstopu.

"V obdobju Šarčeve vlade je zunanja politika veliko bolj enotna, v en glas, pri čemer pa zadnja retorična razhajanja niso zares razhajanja, temveč se razlikujejo v pogledu. Cerar govori o procesu priključevanja, češ da Slovenija podpira pogajanja o članstvu, medtem ko predsednik države govori o morebitnem končnem izidu teh pogajanj. Če pogledamo trenutno razmerje moči v EU-ju, Turčija ne more računati na končanje pristopnih pogajanj, še več, po spodletelem puču in ostrih ukrepih turške vlade, ki so sledili, ter spora s Ciprom, Turčija še zdaleč ne izpolnjuje kriterijev za kaj takega ali za napredek v pogajanjih. Ukrajinska zgodba je drugačna. Ukrajina ni vključena v nobenega od postopkov vključevanja v EU," pojasnjuje Trošt.

Drugo leto Šarčeve vlade bo zaznamovalo rezanje proračunske pogače. Foto: EPA

Kakšno bo drugo leto vladanja?

In če je bilo prvo leto vlade torej označeno kot "obdobje preživetja", kakšno se obeta naslednje? *"Turbulentno, v vsakem primeru,"* je jasen Kocjan, ki meni, da bodo zaradi manj sredstev za razdeljevanje naraščale napetosti med koalicijskimi partnericami.

"In vemo, da smo v času, ko bo treba pod streho najprej spraviti proračun, ki je ključni dokument vsake vlade, vsake izvršilne oblasti, saj daje ton nekim politikam," Kocjan pojasnjuje, da se prav iz proračuna najbolj vidi, kakšna je politika neke vlade.

"Verjamem, da se bo izkazalo, da so ključna vprašanja tista, ko se gre za deljenje proračunske pogače in da se vse začne in konča pri denarju. Mislim, da je to tisto, kar utegne vlado postaviti pod vprašaj - prej kot pa ideološka razhajanja," sogovornik za konec ponudi še pogled naprej.

Pomen stroke pri načrtovanju objektov

Tik pred poletnim zatišjem je *Objektiv* v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) **Inženirske zbornice Slovenije** (IZS) z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privoščil precej osebne napade, ki jih ne nameravam komentirati. Ob tem se predstavniki gradbenih inženirjev v pismu zavzemajo za zmanjšanje pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov, kar pa ne more ostati brez odgovora.

Po dosedanjim ureditvi, ki nespremenjena velja že dobro desetletje, njene korenine pa segajo do leta 1984, mora biti vodja projekta pri načrtovanju objektov pripadnik tiste stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje. To pomeni, da arhitekt vodi projektiranje stanovanjske stavbe, gradbeni inženir projektiranje viadukta, elektroinženir projektiranje daljnovoda in tako naprej, kot narekuje tudi zdrava pamet. To načelo sledi javnemu interesu po kvalitetnem, kulturnem in varnem bivalnem okolju, zato je primerno zapisano v slovensko zakonodajo. Regulacijo poklica arhitekta pa še posebej narekuje direkcija Evropske komisije in ta regulacija velja za celotno EU, podobno kot regulacija zdravniških poklicev.

IZS si v zadnjih nekaj mesecih zelo intenzivno prizadeva za umik načela prevladujoče stroke, kar bi pomenilo, da bi lahko katerikoli inženir ali arhitekt vodil projektiranje kateregakoli tipa objekta, tudi če ta ni z njegovega strokovnega področja. Nenavadno je, da takšna pobuda prihaja iz zbornice, ki naj bi pomen stroke zagovarjala. Zahteva je podobna, kot če bi si anesteziologi prizadevali, da lahko postanejo vodje kirurških operacij – saj so vendarle tudi oni zdravniki in pomemben člen vsake operacije.

IZS pojasnjuje, da vodenje projekta pomeni zgolj in samo koordinacijo posameznih projektantov, torej terminsko in podobno menedžiranje projekta. S temi razlagami gradbeni inženirji nehoti stopajo na tvegano pot deregulacije lastne stroke in ne gre se čuditi zunanjim podpori, ki jo imajo pri tem. Če bi lahko prometni inženir vodil projektiranje stanovanjske stavbe, inženir električnih inštalacij pa projektiranje viaduktov, zakaj potem tega ne bi mogel delati kdorkoli, na primer ekonomisti ali pravniki, ki menedžiranje projektov odlično obvladajo? Odgovor je preprost – ker vodenje projektiranja pač ni zgolj terminsko usklajevanje projekta, ampak predvsem vsebinsko. Vodja projekta je glavni odločevalec o njegovih ključnih elementih, zato je bistvene-

ga pomena, da je to tisti strokovnjak, ki opravi tudi daleč največji del načrtovalskega procesa. To je za viadukte gradbeni inženir, za stavbe pa arhitekt. Nikoli obratno.

Gradbeni inženirji predstavljajo pomemben člen pri načrtovanju stavb, vendar pa se mehanska stabilnost, ki je v središču načrta gradbenih konstrukcij, dokazuje šele v zadnji fazi projektiranja (PZI), ko je gradbeno dovoljenje že pridobljeno. Večina ključnih projektantskih odločitev je sprejetih pred tem in sprejme jih vodja projekta, arhitekt. Začne se že pri umestitvi na parcelo, dostopu in orientaciji, potem pri zasnovi stavbe in osmišljanju investitorjevih želja, nadaljuje v funkcionalni razporeditvi notranjih prostorov in povezavah med njimi, v usklajevanju napeljav in konstrukcije, materializaciji ter kot rezultat vsega tudi v podobi stavbe. V jedru vsega tega načrtovanja je arhitekt, ki začrta pot in prve korake naredi sam; dober arhitekt bo že zelo hitro v načrtovanje vključil tudi posamezne inženirje. Poleg gradbenih inženirjev ne smemo pozabiti na inženirje požarne varnosti, elektrotehnike in strojništva. Predvsem slednji v zadnjem času zaradi višanja zahtev po avtomatiziranem bivalnem udobju in energetski varčnosti prihajajo vse bolj v ospredje med inženirji pri načrtovanju stavb.

Umik načela prevladujoče stroke, za katero se zavzema **IZS**, bi na videz koristil njihovim članom, gradbenim inženirjem, ki morda računajo na prevzemanje posla arhitektom. V resnici pa velika večina gradbenih inženirjev od tega ne bi imela ničesar, koristil bi zgolj peščici največjih gradbenih birojev. V ozadju boja za vodenje projektov je namreč boj za reference in z njimi povezano pridobivanje poslov. Lastnik večjega projektantskega biroja, ki prevzame posel projektiranja stavbe, mora zaradi strokovnih kompetenc vodenje projekta predati arhitektu, zaposlenemu v njegovem podjetju. S tem poslovno sicer ne izgubi ničesar, a samo tako dolgo, dokler se arhitekt ne odloči zapustiti podjetja; takrat z njim odidejo tudi njegove reference. Zato je v naravnem interesu lastnika takšnega biroja, da se bo boril za to, da bo lahko sam vodja vseh projektov; tudi tistih, za katere ni strokovno kompetenten. Vendar takšni zasebni poslovni interesi ne bi smeli prevladati nad interesi stroke, še manj pa nad javnim interesom po kvalitetnem grajenem bivalnem okolju.

Debata, ki se je razplamtela ob vprašanju vodenja projektov, ni stroki ne v čast ne v korist. Pa tudi nikakršne potrebe ni po njej. V projektantski praksi arhitekti odlično sodelujemo z inženirji in se tudi primerno medse-

bojno spoštujemo. Inženirski objekti, kot so viadukt Črni Kal ali Bloudkova velikanka v Planici, so Eifflovi stolpi našega naroda, nanje smo ponosni prav tako, kot smo ponosni na Plečnikove ali Ravnikarjeve stvaritve. Nič od tega ne bi bilo mogoče, če stroka ne bi imela veljave v družbi, in prav tako ne bi bilo mogoče, če gradbeniki in arhitekti ne bi sodelovali z roko v roki. Zato **IZS** pozivam k nadaljevanju skupnega prizadevanja za

ohranitev pomena stroke pri gradnji objektov. Ta je lahko dosežena zgolj z doslednim zagovarjanjem načela strokovnih kompetenc, ki pravi, da je vsak strokovnjak strokovnjak zgolj na svojem področju. Nikakor pa ne z njegovo opustitvijo!

TOMAŽ KRIŠTOF, v. d. predsednika ZAPS

V**Vojko Flegar**

LADA MARJANA ŠARCA PRVO LETO MANDATA končuje s prepričljivo pozitivno oceno volilcev, kar se po letu 2003, od vlade Antona Ropa, ni posrečilo nobeni izmed petih »vmesnih« ministrskih ekip. To je pravzaprav nenavadno, saj Šarčeva vlada ni izpolnila skoraj nobene od obljub iz koalicijskega programa, v njej so bili zamenjani že štirje ministri (trije zaradi takšnih ali drugačnih afer), koalicijske stranke so nenehno, nemara celo vedno bolj sprte med seboj, spopad za položaje v državni »interesni sferi« in javna naročila med strankami ter klientelističnimi skupinami za njimi pa je videti neusmiljen. Nekaj od tega bolj, nekaj manj – a vseh pet vlad pred sedanjo je takšna bilanca v očeh volilcev nepopravljivo zaznamovala. Ne pa tudi Šarčeve vlade. V čem je skrivnost njene priljubljenosti?

Pravzaprav nič ni bilo, kot bi moralo biti. Lista Marjana Šarca na lanskim volitvah ne le da ni dobila največje podpore volilcev, ampak je krepko zaostala za (ne samo lastnimi) pričakovanji. Premalo poslanskih mest za sestavo večinske vlade so dobili tudi »naravni« koalicijski partnerji, poleg tega so bili ti med seboj, zlasti Socialni demokrati in Stranka modernega centra, »na smrt« skregani (kar je bil tudi razlog za predčasne volitve).

Tudi dejstvo, da sta dve izmed teh strank vodila nekdanja predsednik oziroma predsednica vlade, Miro Cerar in Alenka Bratušek, tretjo pa večni minister Karl Erjavec, ni olajševalo pogovorov. Ko se je nato izjalovil poskus povezovanja »čez sredino«, z Novo Slovenijo, in se je prvi krog iskanja mandatarja za sestavo vlade iztekel v prazno, so bile sredi lanskega poletja možnosti, da Slovenija dobi novo vlado, videti manjše od nevarnosti, da bo treba že jeseni spet na volitve. »Zunajkoalicijsko partnerstvo« v bistvu manjšinske koalicije z Levico pod Šarčevim vodstvom je bilo zato zasilni izhod iz političnega pata. In ni obetalo veliko.

Toda prav tej vladi, po mnenju mnogih nastali predvsem iz bojazni, da bi utegnil biti razplet morebitnih novih volitev za levosredinske stranke še slabši (beri: iz bojazni, da bi po njih mandat za sestavo vlade dobil Janez Janša), se je posrečilo, kar se od leta 2003 ni še nobeni. Šarčeva vlada je namreč prva po vladi Antona Ropa, ki prvo leto svojega mandata v anketah Ninamedie končuje z večinsko podporo oziroma zaupanjem javnosti. Vse druge – in bilo jih je pet – so bodisi že začele bolj ali manj slabo in se jim negativne ocene ni posrečilo popraviti bodisi so – kar se je zgodilo prvi vladi Janeza Janše – razmeroma dobre uvodne ratinge naglo pokvarile. Seveda pa je bolj jasni sliki na ljubo treba dodati, da so tri izmed teh vlad – Boruta Pahorja, druga Janševa in Alenke Bratušek – začele in končale (nepopoln) mandat v času gospodarske krize, torej v okoliščinah, v katerih se že »po definiciji« samo zelo redkim vladam zaradi nujnih neprijetnih ukrepov posreči pridobiti ali ohraniti zaupanje volilcev.

Ko volilci odpuščajo

Prav zato sta v tem okviru za nadaljevanje članka zaradi primerljivosti okoliščin zgovorna predvsem primera že omenjene prve Janševe vlade in vlade Mira Cerarja. Njunsko prvo leto mandata (pa tudi nadaljevanje) je minilo v podobno ugodnih gospodarskih razmerah kot prvo leto Šarčeve

vlade. In ko je decembra leta 2004 začela mandat, je imela Janševa vlada rating, primerljiv s tistimi, ki so jih imele vlade Janeza Drnovška: uživala je več kot dvotretjinsko podporo. A samo leto dni kasneje je več (47 odstotkov) vprašanih tej vladi izreklo nezaupnico, kot jih jo je podpiralo (44 odstotkov). Gospodarske razmere se v tem času niso spremenile na slabše, nasprotno, konjunktura krivulja in z njo plače so šle še navzgor, prav tako zaposlenost, in tako je bilo – in to še bolj izrazito – vse do konca mandata. Toda ocena vlade je ostala negativna. Tudi Cerarjevi vladi razmeroma dobre in nato vse boljše gospodarske razmere niso pomagale: septembra leta 2014 je mandat že začela z negativnim ratingom, po prvem letu je bil ta še slabši (minus 57 odstotkov) in je z manjšimi nihanji približno takšen ostal vse do predčasnega konca, čeprav je bila takrat gospodarska rast ena najvišjih v zgodovini samostojne Slovenije.

Velike podpore vladi Marjana Šarca po letu dni – pri čemer je mandat začela z negativnimi pričakovanji volilcev – potemtakem ni mogoče razložiti le s konjunkturo, pa tudi »zgolj« z višjo minimalno plačo in sprostitev nekaterih omejitev (recimo za plače v javnem sektorju) iz zakona za uravnoteženje javnih financ (Zujf) ne. Čeprav vse to podpora gotovo ni škodovalo. Toda sladkorčke so delile tudi druge vlade. Na drugi strani pa volilci Šarčevi vladi očitno niso skoraj nič zamerili tistih in takšnih potez, zaradi katerih je Janševa prva vlada prišla na slab glas, Cerarjeva pa se ga nikoli ni znebila.

Mislimo predvsem na politično kadrovanje, na hlastno prevzemanje vseh položajev, ki so tako ali drugače v pristojnosti države in nosilcu zagotavljajo določeno družbeno moč, in njihovo zapolnjevanje s pravnjimi, »našimi« ljudmi; na razkrit klientelizem pri oddajanju javnih naročil in vrsto dvomljivih poslov, ki nikoli niso bili razčiščeni; na nenehne napetosti v koaliciji, soliranja in grožnje posameznih koalicijskih strank partnerjem ter siceršnjo »razglašenost« koalicije, tudi na povsem ponesrečene ministrske izbire (kar je bilo precej bolj kot za Janševno značilno za Cerarjevo vlado); na »uravnoteževanje« medijev s politično delegiranimi uredniki, orkestriranjem lastniških sprememb in oglasnim izsiljevanjem (značilno za prvo Janševno vlado) ter podobno. Vse to, razen odkritega pritiska na medije, je namreč po prvem letu mandata značilno tudi za Šarčevo vlado, a je ta kljub temu negativno

začetno oceno spremenila v (visoko) pozitivno in jo po letu dni uspešno vzdržuje.

Ena od možnih razlag za to so ne posebej visokoletne obljube iz koalicijskega programa. Tako prva Janševa vlada kot potem Cerarjeva sta bili v obetih občutno bolj ambiciozni, saj sta napovedali bodisi globoke družbene in ekonomske reforme bodisi »moralno prenavo«, poleg tega sta obe vodilni stranki vladne koalicije lahko nastopali s samozavestjo stranke, prepričljivo prve na volitvah. Ustrezno zapeljivosti teh obljub je bilo razočaranje volilcev ob njihovi neizpolnitvi (pogosto pa celo očitno povsem nasprotni praksi) ali spoznanju, kaj v resnici prinašajo in pomenijo, veliko.

Od Šarčeve vlade so volilci že zaradi uvida opisanih težav pri sestavljanju koalicije pričakovali bistveno manj, od obljub pa je večini najbrž ostala v spominu le tista najbolj poudarjana, označena z »nujno« in med konkretnimi nalogami v koalicijskem sporazumu zapisana na prvem mestu: o ureditvi razmer v zdravstvu, predvsem skrajšanju čakalnih dob. In čeprav je vlada v letu dni ni izpolnila, še več, čeprav je njen prvi zdravstveni minister že po nekaj mesecih odstopil in so se pojavili dodatni problemi (družinski zdravniki), ni to ni zavrlo rasti njene priljubljenosti.

Koalicija brez hegemonov

Druga oziroma dopolnilna možna razlaga, zakaj vsaj v prvem letu mandata na priljubljenost vlade Marjana Šarca nobena od slabih navad, zanj prav tako značilna kot (v večji ali manjši meri) za vse prejšnje ministrske ekipe, ni pomembno vplivala, so po vseh »zgodovinskih« izkušnjah s starimi in novimi obrazi splošno nižja pričakovanja volilcev. Vsi skupaj smo se po malem v tridesetih letih pač navadili na to, da z novo vlado policija in Sova dobita novega direktorja ali direktorico, generalštab novega načelnika, da morajo iz velikih in majhnih državnih podjetij oditi dotedanji člani uprave in nadzornih svetov, pa tudi na to, da se ob tem vladne stranke medsebojno pogosto spričkajo, zaradi česar v javnost pride kakšen kos umazanega perila.

Kakorkoli in kolikokratkoli že se je način kadrovanja z leti formalno spreminjal, se praksa, kot so pokazali tudi nekateri dogodki v zadnjih tednih, v glavnih potezah ni. In čeprav je komu kdaj v prejšnjih časih pred vključeno kamero ušla samohvala, koga da je kam nastavil, z veliko gotovos-

tjo smemo domnevati, da takšnih neumnosti, kakršna je bila nedavna o »državi, ki pričakuje« na funkciji tega in tega, niso klatili. Podobno velja za oddajanje javnih naročil. Tudi pri tem so neformalni vzvodi svojčas delovali precej bolj spretno, »profesionalno« in čeprav se je tudi njim pripetila kakšna nerodnost, ker, denimo, pri zamenjavi računalniške diskete niso pazili na njeno barvo, so bile javnosti neskončne razprave o, na primer, višini podpornega zidu prihranjene. Gradbeni baroni, denimo, so z vedenjem regulatornih organov delovali kot kartel in si posle vnaprej razdelili med seboj v okviru dogovorjenih cenovnih razponov, prav tako so se nevarnosti afer sporazumno izogibali dobavitelji medicinske opreme. Vladajoča politika je morala samo paziti, da so vsi dobili ustrezen del pogače.

Šarčeva vlada ima v tem pogledu več težav. Verjetno gre recimo to, da je za imenovanje predsednika uprave Slovenskega državnega holdinga potrebovala nenavadno veliko časa ter da ji doslej ni uspelo oddati del za gradnjo niti drugega karavanškega predora niti drugega tira Koper-Divača, v prvi vrsti pripisati temu, da je v vladni koaliciji tokrat pet strank, med njimi pa si nobena – kot je bilo to v večini prejšnjih vlad s tremi koalicijskimi partnerji – ne more lastiti vloge hegemonov.

Premierjeva stranka se sicer lahko »sklicuje« na nekaj več poslanskih sedežev, a zato imajo vse štiri druge stranke za seboj več vladne kilometrine in z njo pridobljenih fevdov tako pri položajih kot pri javnih naročilih. Ne bi bilo presenetljivo, če bi bil zlasti zato spopad za novo prerazdelitev moči med koalicijskimi strankami in različnimi klientelističnimi skupinami iz ozadja (ki so se zadnja leta prav tako »pregrupirale«, denimo v **gradbeništvu**) v Šarčevi vladi še posebej oster in če prav zato ne bi prihajalo v javnost razmeroma veliko »razkritij« in »ovadb«. Hkrati pa se v tem morda skriva tudi del odgovora na vprašanje, zakaj se vlada še ni zares lotila napovedanih – in nujno potrebnih – sprememb strategije upravljanja kapitalskih naložb države (hoče pa pol slovenskega turizma spraviti pod državno streho) in zakaj vzporedno s tem tudi o demografskem skladu premier in ministri/ce le kdaj pa kdaj kakšno rečejo, a potem spet dolgo molčijo. Spopad za fevde pač še ni končan.

»Modrijanska« zmes

Ko gre za vlado Marjana Šarca in njeno dožemanje v javnosti, imamo tako po enem

letu opraviti z nevsakdanjim političnim pojavom. Namreč z vlado, ki tako po tistem, kar in kakor dela, kot po tistem, česar ne dela, ne bi »smela« imeti tolikšnega zaupanja volilcev, kot ga ima. In ko odštujemo različne mogoče teorije zarote (vključno s tisto, da je tako in tako treba verjeti le tistim anketam, ki si jih sam ponaredil, ali povedano naravnost: da so ankete o njeni priljubljenosti zlagane) ter dodamo opazno »konstruktivnost« dveh od treh opozicijskih strank in tisto, kar smo zapisali o znižanih pričakovanjih volilcev, konjunkturi, v prvega pol leta razdeljenih »sladkorčkah« itd., še vedno nekaj manjka. V čem, za vruga, je skrivnost priljubljenosti vlade, za katero od desetih naključno izbranih mimoidočih na ulici verjetno niti eden ne bi znal poimensko naštetih več kot polovice ministrov, in vlade, iz katere je trem strankam podpora volilcev v prvem letu mandata padla pod parlamentarni prag?

Tisto, kar v zgornjem vprašanju manjka, je odgovor. Ime. Skrivnost priljubljenosti vlade Marjana Šarca je – Marjan Šarec: prvi predsednik vlade po Janezu Drnovšku, ki je po Ninamedijini anketi prišel na sam vrh lestvice najbolj priljubljenih politikov, in predsednik prve stranke po LDS, ki ji prvo leto na oblasti podpora volilcev ni padla, temveč narasla (in to zlasti v škodo koalicijskih partnerjev). Zato, ker je ta stranka pač Lista – Lista Marjana Šarca, Šarec pa tako v vladi kot v svoji stranki igra (in to nikakor ni slabšalen namig na njegov poklic iz »predprejšnjega« življenja) vse vloge, ki prinašajo simpatije.

Vlogo žrtve (koalicijskih partnerjev, opozicije, Levice, celo nerodnega, malodane nesrečnega generalnega sekretarja lastne stranke), vlogo poosebljene zdrave pameti in nepresušne zakladnice ljudskih (in s tem vsem domačih) modrosti, pregovo-

rov in prisposodob, vlogo strogega, a pravičnega patra familiasa, vlogo človeka dejanj, in ne besed (ee, filozofiranja), vlogo klenega Slovenca, ki načeloma ne sovraži nikogar, a spoštuje »tradicijo« in zna še kako braniti svoje. Vse to v genialni, »modrijansko« všečni zmesi (pretežno) ruralnega in (kančkom) urbanega. In tako Šarec navsezadnje igra politika, ki je to zgolj »po funkciji«, politika, ki pri volilcih z vsem nastopom vzbuja vtis, da ni politik, ker so to pač oni drugi: tisti, ki teoretizirajo in se gredo ideologijo, kurijo različne, preden so ujeli zajca, se ukvarjajo s tem, kdo bo prižgal luč, namesto da bi popravili streho, dokler sije sonce, prijavljajo telefonske pogovore, če ne kličejo »pravi«, in tako dalje.

Ali lahko Šarec na ta način vlado pripelje čez celoten volilni cikel, je nemogoče vedeti. Zdrava pamet, heh, pravi, da to ob kakšnem res hudem škandalu, predvsem pa med morebitno globljo recesijo ne bi več zadostovalo. Vsaj ne za celotno vlado. Toda preveč staviti na to ne bi kazalo. In četudi bi se vladi povsem zalomilo, ni nujno, da bi bilo to usodno za politično kariero Marjana Šarca.

Premierjeva stranka se sicer lahko »sklicuje« na nekaj več poslanskih sedežev, a zato imajo vse štiri druge stranke za seboj več vladne kilometrine in z njo pridobljenih fevdov tako pri položajih kot pri javnih naročilih.

Odsotnost konceptualnega

Šarčeva vlada je, precej soglasno meni politično-analitični mainstream, v prvem letu predvsem jadrala na konjunkturnem valu, z resnim delom, na primer pokojninsko in davčno reformo, s katerima bi utegnili izzvati javnost ali vplivne interesne skupine, pa odlašajo, čeprav ju kar naprej napoveduje. Po uvodnem konfliktu z delodajalci zaradi napovedi nekaterih ukrepov v koalicijskem programu lansko jesen naj bi se vlada pač ukrepom, ki bi koga prizadeli, izogibala in tudi aktivno poskušala nasprotno: ugoditi kar najširšim krogom prebivalstva. To najbrž deloma drži (je pa bilo tudi do neke mere socialno in ekonomsko upravičeno, saj je z

razbremenitvijo regresa, višjo minimalno plačo in pokojninami ter višjimi plačami v javnem sektorju vlada podprla domačo potrošnjo), vendar se po enem letu dvomu, ali je Šarčeva vlada sploh sposobna (do)misliti koncepte za strukturne izzive, ni mogoče izogniti. Če pogledamo eno ključnih področij, energetske-podnebnost, lahko ugotovimo, da vlada debelo zamuja z obema strategijama, kolikor nastajata, pa se pišeta za debelimi zidovi, medtem ko premier zabava javnost z izjavami o drugem bloku jedrske elektrarne, sosedih v temi in okoljevarstvenikih, prvopristojna minister in ministrice pa preganjata volkove in medvede oziroma grizeta in sekata lovke.

Slavnostna akademija ob 100-letnici Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani

Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani je s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma obeležila 100-letnico svojega delovanja. Začetki delovanja fakultete namreč segajo v samo obdobje ustanovitve Univerze, ko je regent Aleksander I. Karadžordžević 23. julija 1919 podpisal Zakon o Univerzi v Ljubljani. Takrat je bilo z zakonom ustanovljenih tudi pet fakultet na Univerzi, med katerimi je bila Tehniška fakulteta s študijem **gradbeništva** in geodezije oziroma zemljemerstva.

Med številnimi udeleženci akademije so bili ugledni gosti iz Slovenije in tujine - med drugimi vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji dr. **Zoran Stančič** ter dobitniki jubilejnih nagrad ob 100-letnici fakultete. Udeležence sta v uvodu nagovorila dekan Fakultete za

gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani prof. dr. **Matjaž Mikoš**, v vlogi gostitelja, ter rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. **Igor Papič**. V svojih nagovorih sta izpostavila vlogo oziroma pomen fakultete in njenega delovanja tako z znanstvenoraziskovalnega in razvojnega vidika kot z vidika vpliva na gospodarstvo ter splošen razvoj družbe.

Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (FGG UL) je ob tej priložnosti podelila jubilejna priznanja posameznikom in institucijam za izjemen dolgoletni prispevek k razvoju fakultete, njeni uveljavitvi v Sloveniji in tujini ter za vrhunske izjemne dosežke pri raziskovalnem, razvojnoraziskovalnem ali pedagoškem delu na področjih delovanja fakultete.

Dobitniki jubilejne zlate plakete Univerze v Ljubljani, Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo, ki so izjemno prispevali k razvoju in prepoznavnosti fakultete in univerze na mednarodni ravni, so:

- Akademik prof. dr. **Peter Fajfar**, upokojeni profesor UL FGG
- Prof. dr. **Miran Saje**, upokojeni profesor UL FGG
- Prof. dr. **Rudi Rajar**, upokojeni profesor UL FGG
- Prof. dr. **Andrej Pogačnik**, upokojeni profesor UL FGG
- Prof. dr. **Erik Stubkjær**, Univerza v Ålborgu, Danska
- Tehniška univerza na Dunaju (**Technische Universität Wien**)
- Tehniška univerza München (**Technische Universität München**).

Za izreden prispevek k razvoju in prepoznavnosti fakultete ter stroke so ob tej priložnosti podelili tudi srebrne plakete. Dobitniki jubilejnih srebrnih plaket so **Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije za znanost in umetnost (ZRC SAZU)**, **Geodetski inštitut Slovenije**, **Javni raziskovalni zavod Hidroinštitut, Cinkarna Celje** ter izr. prof. dr. **Anton Prosen**, **Marjan Jenko** ter mag. **Marko Cvikl**.

Če 2TDK ne gradi, naj raje molči

SEPTEMBER 13,
2019

Stanko Štrajn

By jpd

in [GOSPODARSTVO](#)
[KOMENTIRAJ](#)

Na tem blogu sem prejšnji teden objavil članek z naslovom: »[Sprevržena koncesijska gradnja po slovenskem modelu](#)«. Danes 11.9.2019 sem po več kot treh letih javnega opisovanja zmede pri vodenju trenutno največje investicije izgradnje drugega tira, ki ga vodi kot koncesionar 2TDK, končno dočakal odgovor na moja opozorila, predloge in nasvete, kako bi to potrebno investicijo izvedli gospodarno brez zapravljanja javnega denarja. Verjetno sem odgovor dočakal zato, ker je moje dvome in očitke praktično v celoti povzela tudi večina poslancev v komisiji za nadzor nad javnimi financami v Državnem zboru.

Komentar na moj članek, imenovan odgovor, je podpisal Martin Tomažin, predstavnik za odnose z javnostmi in ekipa 2TDK. Ker se je mojega pisanja lotil nosilec komuniciranja z javnostmi 2TDK s celotno ekipo, torej z vsemi 21 na 2TDK zaposlenimi strokovnjaki ob podpori nepregledne množice odlično plačanih zunanjih svetovalcev, sem upal, da bodo moja mnenja ovržena kot brezpredmetno in nestrokovno prikazovanje poslanstva 2TDK in da bo 2TDK uspel dokazati, da vodi izgradnjo drugega tira Divača – Koper gospodarno in v javno korist, zakonito in transparentno. Skratka, da ravna v skladu z njegovim javno objavljenim etičnim kodeksom, ki bi lahko bil vzor najstrožjim meniškim redom iz tradicije srednjega veka.

Na mojo žalost sem ugotovil, da 2TDK razmišljajočemu bralcu, ki kaj ve o [gradbeništvu](#), pravu, ekonomiji in vodenju velikih investicijskih projektov, s svojim poskusom zavračanja in polemiziranja z mojimi stališči na moje kritike sploh ne odgovarja, temveč le poudarja in zatrjuje, da posluje zakonito, skrbno, gospodarno. Takšno zatrjevanje brez obrazložitve, na čem trditve temeljijo, dosega ravno obraten učinek od zasledovanega. 2TDK s svojim naštevanjem podrobnosti in sklicevanjem na tuje plačane svetovalce potrjuje moje mnenje in s tem dejansko napoveduje nadaljevanje negospodarnega trošenja proračunskega denarja.

V svojem komentarju 2TDK citira posamezne navedbe iz komentiranega članka in skuša pokazati, kako nimam prav, ker navajam netočnosti in podtikanja in nejasnosti. Bralci komentarja 2TDK si bodo sami morali poiskati odgovor, kaj trdim neresničnega, podtikam ali razlagam nejasno, kajti komentar nikjer ne pokaže, kaj od mojega mnenja ne drži in kaj ni res glede tega, kaj je moj članek podtikal in v čem so moje navedbe nejasne.

Ne bom se spustil na nivo prerekanja, ki mi ga v svojem komentarju skuša vsiliti 2TDK, temveč bom raje obrazložil, kako bi lahko 2TDK dokazal, da je moje mnenje neutemeljeno in kaj bi moral pojasniti, da bi v zadovoljstvo

slovenske javnosti in mnogih poslancev Državnega zbora dokazal, da vodi trenutno največjo investicijo tako, kot mu to nalaga njegov etični kodeks, veljavni predpisi in odgovornost, ki jo nosi kot koncesionar, ki razpolaga z javnim denarjem.

Vodenje velikih javnih investicij je možno ocenjevati predvsem po doseženih uspehih in ne po zatrjevanih prizadevanjih. 2TDK nenehno poudarja, da se trudi, da dela zakonito in gospodarno, kot da bi bila to njegova velika zasluga in da je gospodarno in zakonito ravnanje njegova dobra volja in ne njegova dolžnost. 2TDK v 3 letih svojega delovanja še ni gradnje niti resno začel. Oddal je izgradnjo dostopnih poti, nima še razrešenega vprašanja dvotirnosti drugega tira, zaradi česar bodo tudi PZI projekti, ki jih je oddal v projektiranje skupini projektantov (Elea IC, Irgo in SŽ Projektivno podjetje Ljubljana) nujno nepopolni in potrebni sprememb in dopolnitev.

Ponudba za slednjo je bila glede na razpisne pogoje ponudba edinega možnega ponudnika in po najvišji v IP predvideni ceni. Ta cena je v IP predvidena ravno na podlagi ocen, ki jih je zbral DRI prav na predlog SŽ Projektivnega podjetja Ljubljana. PZI projekti za enotirno progo bodo glede na odločitev za dvotirno progo gotovo pomanjkljivi in jih bo potrebno z aneksi dopolnjevati, spreminjati in popravljati. Ne moremo spregledati, da bo PZI projekte potrebno še revidirati in da strošek revizije, ki naj bi bila izvedena v nerazumnem roku 2 mesecev gotovo ne bo manjši od vsaj pol milijona evrov, v posledici česar bodo predvidena sredstva v IP za PZI projekte gotovo presežena. Zato je projektiranje PZI projektov zastavljeno tako, da bo gotovo presežena višina predvidenega stroška v IP, ki je bila opredeljena na podlagi ocen SŽ Projektivnega podjetja, ki jih je zbral DRI. Vse to je tako, kljub temu da je IP, kot to trdi resorna ministrica Alenka Bratušek, za 2TDK zakon.

Razpis naročila za premostitev doline Glinščice je dokazal nadaljevanje prakse, kot so jo mediji razkrinkali pri aferi maketa. 2TDK očitno nadaljuje oddajanje del po praksi »makete«, saj očitno ne želi oddati naročila najugodnejšemu ponudniku, temveč zlorablja javno naročanje za oddajo naročila po mnogo višjih ponudbenih cenah. Vtis je, da po tem, ko je 2TDK sprevidel, da ne more oddati naročila ponudniku, ki s svojo ceno presega celo predvidene cene po IP, je raje razveljavil razpis, kot da bi oddal naročilo po ugodni ceni najugodnejšemu ponudniku. Očitno se je 2TDK ustrašil pritiska javnosti in se ni upal oddati naročila ponudniku, ki je s svojo ceno mnogo presegel pričakovanja po IP. Ker državljani dvomimo in izražamo negotovanje nad takšnimi postopki oddajanja javnih naročil, 2TDK razlaga, da gre za podtikanje in zavajanje z netočnimi podatki.

2TDK je v 3. letih svojega poslovanja uspel skleniti množico svetovalnih pogodb, plačati IP, tekoče potrošiti po IP predviden denar za njegovo poslovanje, sprejeti strategijo javnega naročanja, ki pa glede na prakso 2TDK ne onemogoča odprtega konkuriranja vsem, ki ne morejo zadostiti izključujočim razpisnim pogojem in ki po predvidevanjih predsednika uprave g. Zorka omogoča pridobivanje naročil tujim ponudnikom. Nedvomno je res, da je 2TDK v treh letih svojega poslovanja porabil že veliko proračunskega denarja v skladu s predvidevanji njegovega poslovnega načrta in IP, vendar je res, da v tem času gradnje še ni niti začel, kaj šele, da bi v tem času tudi že dosegel kakšno fizično realizacijo projekta.

Povedano preprosto: 2TDK bi vse očitke in kritična mnenja lahko uspešno demantiral in zavrnil, če bi imel možnost pokazati, kaj je do sedaj že naredil in koliko je za narejeno delo porabil ter da so porabljena sredstva sorazmerna doseženi koristi. Ker 2TDK nima pokazati nič drugega kot, koliko je do sedaj že porabil proračunskega denarja, a ker nam tudi tega podatka ne razkrije, moramo ugotoviti, da je rezultat njegovega prizadevanja le poraba visokih zneskov javnega denarja. Javnost ne dobi jasnega odgovora 2TDK, koliko znaša bruto plača njegovih 21 zaposlenih strokovnjakov, koliko stanejo njegovi prostori, v katere 2TDK ne spusti snemalcev TV Slovenije, da bi za delovno mizo predsednika uprave posneli intervju o perečih vprašanjih, zaradi česar g. Zorko novinarki Eriki Žnidaršič odgovarja pred vrati stavbe, v kateri ima 2TDK sedež. Tako javnost ne more videti v kako razkošnih pogojih delajo zaposleni v 2TDK, seveda pa tudi ne vemo, koliko je za to porabljenega proračunskega denarja. Iz odgovorov 2TDK tako sledi le pričakovanje, da se bodo njegova prizadevanja nadaljevala.

Dejstvo je, da iz objavljenih finančnih poročil pač ni mogoče presoditi, koliko je to poslovanje racionalno, zaradi česar se vsiljuje domneva, da 2TDK negospodarno troši denar, ki ga ni zaslužil na trgu in je dejansko vložek proračuna Slovenije. Ob upoštevanju vseh takšnih in podobnih dejstev moramo z gotovostjo pričakovati, da bo drugi tir Divača Koper zelo drag projekt, zgrajen nepravčasno in negospodarno, kar vse pomeni za javni interes škodljivo ravnanje.

2TDK ne razloži, zakaj je njegov model razpolaganja z javnim denarjem v koncesijskem razmerju, ki je prav za prav izkrivljeno naročilo države in popolna nebuloza (zmeda, nejasnost, neumnost), imenovana javno-javno partnerstvo, smiselni model vodenja infrastrukturne investicije in zakaj je prav ta model garancija skrbnega in gospodarnega vodenja investicije.

Nedvomno je 2TDK podvržen množici formalnih nadzornikov, ki pa vsi skupaj in vsak posebej ne opravljajo vsebinskega nadzora. 2TDK se sklicuje na množico tujih konzultantov in svetovalcev, ki vsi družno za enormna plačila potrjujejo investicijske dokumente, ki jih je v preteklih 20 letih pripravil ali pridobil DRI. Revizija predračunskih vrednosti GEODATE je stala več kot 150.000 evrov in je

potrdila ocene DRI, namesto da bi inženirsko preverila cene po enotah mere za posamezne postavke po projektnih predračunih. 2TDK nam ponuja kot opravičilo njegovih predvidenih stroškov pavšalno zbrane bolj ali manj neprimerljive projekte v tujini in za primerjavo navaja predore in trase v Avstriji, Danski, Nemčiji in Švici, ne navede pa nam konkretne primerjave cen po enotah mere za posamezne postavke, na katerih temeljijo ocene v njegovem IP z cenami po enotah mere za primerljive projekte, na katere se sklicuje. Takšno konkretno analizo je v Gradbenem vestniku in na tem blogu pred kakšnim letom dni objavila skupina slovenskih strokovnjakov in z analizo cen na predoru T1 na podlagi slovenskih praks pri gradnji predorov dokazala, da je bila revizija GEODATE neskladna z naročilom revizije in tudi nestrokovna in da so predračunske cene na projektu drugega tira Divača – Koper pri predoru T1 do polovice višje od cen po enoti mere, ki jih je DARS dosegel pri izgradnji predorov nekaj metrov proč od najdaljših predorov na trasi drugega tira Divača Koper.

Član Projektnega sveta, ki ga je iz vrst strokovnjakov civilne družbe imenovala Vlada, g. Gregor Ficko je v Državnem zboru na javni predstavitvi IP za drugi tir Divača – Koper jasno opozoril na neskladje vrednosti izgradnje kilometra proge na drugem tiru Divača Koper s cenami enakovrednih prog v Nemčiji ali s cenami gradnje avtocest v Sloveniji. 2TDK očitno ne razume, da njegovo sklicevanje na plačane tuje revidente, svetovalce in projektante ne more dokazati pravilnosti njegovih ocen predračunskih vrednosti. Glede na primerjavo konkretnih ocen in primerjav vrednosti po enotah mere, ki so jih odgovorno z matematično natančnostjo ugotovili izkušeni inženirji pri preverjanju GEODATINEGA revidiranja predračunskih vrednosti projekta, je jasno dokazano, da so ocene predračunskih cen, ki jih zagovarja 2TDK mnogo pretirane. Povedano drugače: Dokler bo 2TDK za opravičevanje njegovega ravnanja imel edino oporo v dokumentih, ki so jih v režiji DRI pripravile pristanske in ne neodvisne organizacije inženirjev, projektantov, svetovalcev in revizorjev, razlagam 2TDK nihče razumen ne more verjeti in teh razlag sprejeti kot verodostojne in prepričljive dokaze za razlago, da gradi 2TDK drugi tir Divača – Koper gospodarno in v javno korist in da skrbno ravna z javnim denarjem, s katerim razpolaga.

Vse to velja še toliko bolj, dokler ne bo jasno izkazano, da pristojni organi nadzora delo 2TDK in DRI in delo množice svetovalcev nepristransko in strokovno nadzirajo. Dokler bo resorna ministrica 100% podpirala 2TDK, ne da bi razložila, zakaj ocenjuje, da 2TDK ravna gospodarno in v javno korist, toliko časa bomo prisiljeni domnevati, da pristojni organi ne vršijo ustreznega nadzora, pač pa sledijo ne pretehtanim usmeritvam Vlade in resorne ministrice. Dokler Vlada in resorno ministrstvo ne bosta zagotovila vsebinskega nadzora nad vodenjem te investicije, toliko časa bo ta investicija usmerjena v trošenje javnega denarja in ne v gospodarno gradnjo drugega tira Divača- Koper.

2TDK očitno ne razume, da je njegova naloga ne le zgraditi drugi tir Divača – Koper v zahtevanem roku za razumno ceno, temveč da je njegova naloga na tem projektu tudi omogočiti razvoj in usposobitev slovenske gradbene operative za mednarodno konkurenco. Gotovo je lagodno, brez napora oddati naročila velikim tujim družbam, ki po tem naročila izpolnijo s slovenskimi podizvajalci in poberejo dobiček, a to gotovo ni v javnem interesu Slovenije, njenega gospodarstva in vseh državljanov. Naj se 2TDK še tako trudi prikriti svoje neodgovorno vodenje projekta, dejstvo je, da ni ocenil sposobnosti celokupne gradbene operative v Sloveniji, ni v razpisnih pogojih opredelil nujnosti razvojnega sodelovanja slovenskih gradbenih družb in vsekakor ne zasleduje cilja povezati in organizirati tehnične in kadrovske sposobnosti slovenskega **gradbeništva** za izgradnjo drugega tira z vsemi predori in viadukti vred. Če je slovensko **gradbeništvo** izvedlo gradnjo pretežnega dela slovenskih avtocest, je kljub razpadu največjih gradbenih podjetij v Sloveniji še vedno zmožno zgraditi 27 km dvotirne proge. Ni mogoče razumeti, zakaj bi bila slovenska gradbena podjetja nesposobna zgraditi drugi tir Divača – Koper, če pa v Sloveniji potekajo obsežne modernizacije in rekonstrukcije železniških prog, ki jih izvajajo slovenska gradbena podjetja, zaradi česar ni mogoče sprejeti logike 2TDK, ki napoveduje, da je nujno sodelovanje tujih gradbenih podjetij.

Ni sprejemljivo, (ne glede na to, koliko mednarodnih inženirjev Mott MacDonald, GEODATA, JASPERS, in verjetno še kdo take razlage podpira) sprejeti razlago, da so ocenjeni stroški investicije v višini 1,2 mrd. evrov ustrezni tržni vrednosti izvedbe potrebnih del za izgradnjo proge drugega tira Divača – Koper, če investitor že pri prvih delih v okviru tega projekta(izvlečni tir, dostopne poti, premostitev doline Glinščice) na javnih razpisih doseže bistveno nižje cene od cen, ki jih predvidevajo tuji kalkulant v njegovem IP, ki ga je Slovenija po pogodbi in aneksu plačala z okroglim milijonom evrov. Še toliko bolj je razvidno, da 2TDK ne ravna v javno korist, če na razpisu pridobi ponudbo, ki je mnogo nižja od cene predvidene v IP, a jo zavrne, ker noče v skladu z zakonskimi možnostmi preveriti, ali je najugodnejši ponudnik izpolnil vse v razpisu zahtevane pogoje. Navedeno ravnanje 2TDK dokazuje, da 2TDK ne ravna v skladu s tem, kar govori in predstavlja javnosti.

Če primerjamo prva tri leta poslovanja 2TDK s prvimi tremi leti poslovanja DARS od leta 1994 do 1997, vidimo, da je DARS z manj zaposlenimi, brez množice svetovalcev in ob dosledni liniji vodenja nad sposobnim inženirjem DDC (sedaj DRI) v prvih treh letih izgradnje slovenskih avtocest pridobil v upravljanje potrebna investicijska sredstva in po vsej Sloveniji zagnal velika gradbišča in tudi dokončal nekaj velikih projektov (viadukta Bandera in Goli vrh na trasi Čebulovica -Divača, odsek Šentilj- Pesnica, Arja vas- Vransko, itd...). V nasprotju z navedenim, je 2TDK prejel dokapitalizacijo Slovenije v osnovni kapital in s tem denarjem, s katerim razpolaga, ne le upravlja, pokril stroške svojega poslovanja, plačal

svetovalce, oddal gradnjo dostopnih poti in projektiranje PZI projektov in neuspešno zaključil razpis za premostitev Glinščice. Ob nadaljevanju trenda prvih treh let lahko z gotovostjo ocenimo, da 2TDK v 5. letih ne bo dokončal projekta, bo pa, če malce prerokujem, verjetno uspel porabiti vsa predvidena sredstva in v tem času celo doseči po zelo optimističnem ocenjevanju kakšnih 50% predvidene fizične realizacije projekta. To pomeni, da bo potrebno zagotoviti poleg 1,2 mrd evrov vsaj še 1,2 mrd evrov dodatno in koncesijsko obdobje upravljanja podaljšati iz 45 let, na primer na 100 let, in tudi še 100 let plačevati nadomestilo za dosegljivost po 35 milijonov na leto.

2TDK enako kot jaz ve, da so reference pomembne za presojo usposobljenosti ponudnikov, vprašanje pa je, ali ta kriterij uporabimo za omejevanje konkurence, ali pa reference ocenjujemo le kot enega od pomembnih kriterijev usposobljenosti po tem, ko preverimo ali ponudnik razpolaga z ustreznimi tehničnimi in kadrovskimi kapacitetami in inženirskim znanjem za izpolnitev naročila. Odgovoren in strokoven naročnik gradi javne razpise na omogočanju konkurence sposobnih ponudnikov, ne pa na izločanju sposobnih izvajalcev zaradi njihove nezmožnosti izkazovanja referenc, ki sicer izkazujejo sposobnost za izvedbo naročene gradnje. Kakor koli 2TDK poudarja pomen referenc, ne more prikriti, da reference zlorablja, ne pa upošteva pri svoji presoji, ali je najugodnejši ponudnik sposoben izvesti naročilo, ali ne.

Gotovo ne vem in ne morem vedeti vseh podrobnosti vodenja projekta izgradnje drugega tira Divač – Koper, saj 2TDK skrbno preprečuje, da bi te podrobnosti razkril, zaradi česar ne morem podrobno preveriti, kaj je od tega, kar 2TDK govori in je njegovim zamegljevanjem v prid res, kaj pa je le njegova bolj ali manj bravurozna propaganda s katero skuša razvrednotiti strokovne dvome in opozorila, na katera opozarjajo razmišljujoča javnost civilne družbe in mnogi poslanci Državnega zbora.

Z največjim veseljem bom preklical vse moje nasvete in opozorila, ocene in predloge in priznal, da nimam prav, ko bo 2TDK v predvidenih rokih in za manj denarja, kot ga predvideva IP zgradil drugi tir Divača – Koper. Uspešna gradnja v okviru razumnih cen in v predvidenih rokih je edina obrazložitev, ki bo lahko prepričala slovensko javnost, da 2TDK opravlja svoje delo odgovorno, gospodarno in v javno korist. Dokler takšnega argumenta ne bo, bo vse njegovo prepričevanje zgolj propagandno zavajanje javnosti, ki dosega prav nasprotno učinke od učinkov, ki jih skuša doseči Martin Tomažin z ekipo 2TDK v svojem prvem, a verjetno ne zadnjem komentarju na strokovno kritiko, kot smo jo slišali v komisiji za nadzor nad javnimi financami v Državnem zboru.

Samo z uspešnim delom in nikakor ne s propagando v komuniciranju z javnostmi ima 2TDK možnost prepričati razmišljajoče državljane in slovenske poslance, da dobro in odgovorno izpolnjuje, kar mu je naročila Slovenija, pa čeprav v obliki koncesije kot nebuloznega javno- javnega partnerstva. Dokler ne bo 2TDK mogel s ponosom pokazati, kaj je naredil za porabljen javen denar, bi bilo zanj bolje, da bi – tako kot do sedaj – molčal.

100 let delovanja

13.09.2019 | 13:00

*Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani je 12. septembra s slavnostno akademijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma zaznamovala sto let svojega obstoja. Pregledali so delovanje fakultete v tem času, opozorili na mejnike, predstavili njeno poslanstvo in podelili jubilejna priznanja posameznikom in ustanovam za izjemen dolgoletni prispevek k razvoju fakultete.*

Tekst // Vasilij Krivec, Časnik Finance

Dekan ljubljanske fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo dr. **Matjaž Mikoš** je v svojem govoru povedal, da je v tem času na fakulteti, ki se danes postavlja ob bok sorodnim ustanovam v Münchnu, Pragi in na Dunaju ter sodi med 300 najboljših na področju **gradbeništva**, študij končalo več kot osem tisoč študentov vseh stopenj in študijskih smeri. Pri tem je postavil v ospredje, da fakulteta nikoli ni veljala za takšno, ki bi omogočala lahko pot do poklica. Med prihodnjimi izzivi pa je navedel, da se bomo morali vsi prilagajati prihajajočim podnebnim spremembam. Poslanstvo fakultete vidi v delovanju v dobro človeštva in skupnosti, pri čemer je vse zaposlene pozval, da v

programe umeščajo znanja, s katerimi bomo lahko reševali skupne probleme. »Prenovimo programe, da bodo zanimivi za mlade generacije, prenovimo pedagoške prijeme in način dela s študenti. Naša odgovornost in zaveza je, da fakulteta v večji meri sodeluje v vseh razvojnih odločitvah te države in obenem bogati zakladnico svetovnega znanja,« je povedal Matjaž Mikoš in še poudaril, da je treba celotno grajeno okolje umestiti v napore za vzdržni razvoj, krožno gospodarstvo, pametna in varna mesta, v industrijo 4.0, v družbo 5.0.

Mejniki v zgodovini fakultete

Zgodba ljubljanske fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo se začne 23. julija 1919. Takrat je regent **Aleksander Karađorđević** podpisal zakon o ljubljanski univerzi, pri čemer so ustanovili pet fakultet, med katerimi je bila tehniška fakulteta s študiji **gradbeništva** in geodezije oziroma zemljemerstva. Leta 1921 so uresničili Plečnikov načrt provizorija tehniške fakultete na Aškerčevi cesti, leta 1925, ko so diplomirali prvi štirje gradbeni inženirji, so na gradbenem oddelku ustanovili področje hidrotehnike. Leta 1930 so ustanovili inštitut za geodezijo, leto pozneje pa še zavod za ceste in železnice ter vodne zgradbe. Naslednji mejnik je iz leta 1937, ki so v okviru fakultete odprli

hidravlični laboratorij na Cesti dveh cesarjev, kjer so leta 1939 opravili prvi modelni hidravlični preizkus v takratni Jugoslaviji.

Po drugi svetovni vojni, leta 1948, so ustanovili **inštitut za metalne konstrukcije**. Leta 1957 je bila na podlagi zakona o Univerzi v Ljubljani ustanovljena **fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo** in geodezijo. Velika pridobitev za fakulteto je bila leta 1969 zgrajena nova stavba na Jamovi po načrtih **Edvarda Ravnikarja**, kamor sta se preselila oddelek za **gradbeništvo** in geodetsko-komunalni oddelek. Dve leti pozneje so v Hajdrihovi ulici uredili laboratorij za mehaniko tekočin, ki je postal eksperimentalno-pedagoška baza za učitelje in študente hidrotehniškega odseka. Z zakonom o visokem šolstvu sta v letu 1975 iz fakultete za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo nastali dve visokošolski temeljni organizaciji združenega dela – za arhitekturo ter za **gradbeništvo** in geodezijo. Ti dve ustanovi sta nato leta 1991 izgubili status pravne osebe in delovali v okviru fakultete za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo. Z odlokom o preoblikovanju Univerze v Ljubljani leta 1994 pa sta spet nastali dve fakulteti: fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo ter fakulteta za arhitekturo. Leta 2009 je bila na fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo sprejeta sedanja organizacijska sestava s tremi oddelki, to so oddelek za **gradbeništvo**, oddelek za geodezijo in oddelek za okoljsko **gradbeništvo**.

Priznanja zaslužnim posameznikom in ustanovam

Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (FGG UL) je ob tej priložnosti podelila jubilejna priznanja posameznikom in institucijam za izjemen dolgoletni prispevek k razvoju fakultete, njeni uveljavitvi v Sloveniji in tujini ter za vrhunske dosežke pri raziskovalnem, razvojnoraziskovalnem ali pedagoškem delu na področjih delovanja fakultete.

Dobitniki jubilejne zlate plakete Univerze v Ljubljani, Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo, ki so izjemno prispevali k razvoju in prepoznavnosti fakultete in univerze na mednarodni ravni, so:

- akademik prof. dr. **Peter Fajfar**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Miran Saje**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Rudi Rajar**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Andrej Pogačnik**, upokojeni profesor UL FGG,
- prof. dr. **Erik Stubkjær**, Univerza v Ålborgu, Danska
- Tehniška univerza na Dunaju (Technische Universität Wien),
- Tehniška univerza v Münchnu (Technische Universität München).

Dobitniki jubilejnih srebrnih plaket za izreden prispevek k razvoju in prepoznavnosti fakultete ter stroke so Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije za znanost in umetnost, **Geodetski inštitut Slovenije**, Javni raziskovalni zavod Hidroinštitut, **Cinkarna Celje** ter izr. prof. dr. **Anton Prosen**, **Marjan Jenko** in **Marko Cvikl**.

Do konca leta desetina več zaposlenih v **gradbeništvu**

13.09.2019 | 13:37

*Največjo rast števila zaposlenih do konca leta napovedujejo prav delodajalci iz **gradbeništvu** – kar 9,3-odstotno. V podjetjih se bojijo predvsem pomanjkanja inženirjev, saj se za študij **gradbeništvu** odloča vse manj mladih.*

Tekst // Vasilij Krivec, Jure Ugovšek, Časnik Finance

Slovenska gradbena podjetja so po podatkih statističnega urada (**Surs**) lani zaposlovala nekaj več kot 67.500 tisoč ljudi, kar je za 5.162 več kot predlanskim. Na vrhuncu leta 2008 je bilo zaposlenih skoraj 90 tisoč, najmanj, nekaj manj kot 61 tisoč, jih je bilo v letih 2013 in 2014.

Plače in dodana vrednost nižje od povprečja

Povprečna bruto plača v **gradbeništvu** je lani znašala 1.290 evrov, kar je za 23 odstotkov manj od slovenskega povprečja. Je pa bila pet odstotkov višja kot leta 2017. Sodeč po statistiki, rast plač v gradbenem sektorju izrazito ne odstopa od povprečja slovenskega gospodarstva, kjer se je povprečna bruto plača lani zvišala za 4,2 odstotka. Nižje povprečne plače je verjetno treba pripisati zaposlitveni sestavi in dodani vrednosti na zaposlenega. Ta je lani v **gradbeništvu** dosegla nekaj manj kot 25 tisoč evrov, kar je za okoli 20 tisoč evrov manj od slovenskega povprečja.

Minimalna plača ni načela dodane vrednosti, vendar ...

Zanimiv je tudi podatek o deležu stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti. **Gradbeništvo** je panoga z nadpovprečnim deležem tovrstnih stroškov in zaradi tega bolj ranljiva za njihove

spremembe. Kot je znano, se je minimalna plača z novim letom v Sloveniji zvišala z 843 na 887 evrov bruto. Vseeno pa se je delež stroškov dela v dodani vrednosti zmanjšal z 79 odstotkov v prvem lanskem četrtletju na letošnjih 71 odstotkov. Za ta del leta je to najmanjši delež v zadnjih štirih letih. Pri tolmačenju tega podatka pa je treba upoštevati, da strošek dela računovodsko ne zajema tudi najema delovne sile, kar je praksa pri nekaterih gradbincih. Zato težko sklepamo, ali je gradbincem uspelo prenesti rast stroškov dela na naročnike ali pa bolj kot v preteklosti delavce najemajo, manj pa zaposlujejo.

Gradbinci napovedujejo največjo rast zaposlenih do konca leta

Delodajalci v **gradbeništvu** so med najbolj optimističnimi, kaže anketa zavoda za zaposlovanje, ki so jo izvedli spomladi. Delež podjetij, ki menijo, da se bo do konca leta gospodarska aktivnost krepila, je 36,3 odstotka. Tudi največjo rast zaposlenih do konca leta napovedujejo delodajalci iz **gradbeništvu** – kar 9,3-odstotno, kar je precej nad slovenskim povprečjem (2,6 odstotka). Optimistične napovedi je potrdila tudi najnovejša anketa kadrovske multinacionalke **ManpowerGroup** za letošnje zadnje četrtletje, v kateri je sodelovalo 620 delodajalcev. Povečanje zaposlovanja je napovedalo 25 odstotkov

delodajalcev v **gradbeništvu**, 71 odstotkov pa jih ne pričakuje sprememb do konca leta. Sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja – to je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast zaposlovanja, in tistimi, ki pričakujejo upad – je v **gradbeništvu** 21-odstotna in se je glede na prejšnje četrletje znižala za sedem odstotnih točk, medletno pa je nižja za pet odstotnih točk.

Slovenska podjetja sicer še vedno težko najdejo ustrezen kader, ta izziv rešujejo predvsem z zaposlovanjem delavcev iz tujine. Zaradi pomanjkanja kadra precej podjetij v **gradbeništvu** delo prenaša na zunanje izvajalce (outsourcing) ali celo zavrača naročila, še kaže raziskava zavoda za zaposlovanje.

Bojazen, da bo zmanjkalo inženirjev

V podjetjih opozarjajo tudi na pomanjkanje izkušenih inženirjev. Pri tem jih bolj kot zdajšnji položaj skrbi prihodnost, saj se na slovensko gradbeno fakulteto vpisuje precej manj študentov kot v minulih letih. Najbolj pereče je na mariborski Fakulteti za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo. V študijskem letu 2008/09 so tako v prvi letnik univerzitetnega študija **gradbeništvo** vpisali 104 študente, v Mariboru in Celju pa na visokošolski študij še 153 brucev. Za prihodnje študijsko leto so v Mariboru vpisali le 19 novih študentov univerzitetne smeri in

34 na visokošolskem študiju. Podobno je na ljubljanski **Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo**, kjer bodo v prihodnjem študijskem letu v prvem letniku univerzitetnega programa **gradbeništvo** študiralo 90 ljudi, na visokošolskem programu operativno **gradbeništvo** pa jih bo 65. To je sicer nekaj več kot lani in predlani, vendar precej manj kot med leti 2000 in 2008, ko je univerzitetni program v povprečju vpisalo 172, visokošolskega pa 112 študentov. Gradbinci zato opozarjajo, da bodo v prihodnjih letih ostali brez visoko izobraženih in izkušenih strokovnjakov.

V Slovenijo po znanje in izkušnje, potem pa naprej

Gradbena podjetja tudi opozarjajo, da je primeren kader za **gradbeništvo** težko dobiti in zadržati. Sploh tujce, ki po pridobljenem delovnem vizumu pogosto razmišljajo, kako bi odšli na sever s trebihom za večjim kruhom, predvsem v Avstrijo in Nemčijo. Kako poteka selitev iz držav nekdanje Jugoslavije v Slovenijo in naprej na bolje plačana gradbišča, smo vprašali tri slovenska gradbena podjetja, in sicer **Pomgrad**, **Kolektor Kolin** in **GIC Gradnje**. Kaj opažajo?

Na slovenska gradbišča pride veliko tujih delavcev brez izobrazbe in izkušenj. V državah, iz katerih prihajajo, nimajo ustreznih šolskih programov, zato tudi ni mladega izobraženega

kadra. Tako se povsem nekvalificirani delavci na slovenskih gradbiščih učijo in pridobijo izkušnje, po letu dni, kolikor mora biti delavec zunaj **Evropske unije** zaposlen pri prvem delodajalcu, pa si jih del prek poznanstev poišče delo v drugih državah. Predsednik uprave Pomgrada **Iztok Polanič** je ob tem celo dejal, da slovenska gradbena podjetja izobražujejo delavce za tuja podjetja, ki zaradi velike konjunktore potrebujejo čedalje več zaposlenih.

Direktor GIC Gradenj **Ivan Cajzek** pa sicer pravi, da trenutno nihče izmed njihovih 200 zaposlenih ne odhaja v tujino, da pa se ta težava precej pozna pri njihovih podizvajalcih.

V Mariboru bodo teden mobilnosti obeležili tudi s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje

13.09.2019 14:05

V Mestni občini Maribor se bo v Evropskem tednu mobilnosti v tednu od 16. do 22. septembra ponovno odvila vrsta dogodkov s ciljem spodbujanja ljudi k bolj zdravim načinom premikanja. Tako kot v drugih krajih bo letos poudarek na hoji. Med drugim napovedujejo Pešbus, inkluzijski sprehod med drevesi, pohod po mestnih gričih in zajtrk za kolesarje.

"Letošnji slogan je Gremo peš!, saj je dokazano, da je na krajših razdaljah hoja najučinkovitejši in časovno zelo konkurenčen prometni način, še posebej primeren za razdalje do dva kilometra, kar sovпада z razmerami v našem mestu," je na današnji novinarski konferenci povedala lokalna koordinatorica Evropskega tedna mobilnosti **Nina Gornik Mulec**.

Prvi dogodek bo stekel že v nedeljo, in sicer kolesarski izlet Po poteh cepičev Stare trte, zgoščeno dogajanje v okviru Evropskega tedna mobilnosti pa se začne v ponedeljek. *"Trudili smo se vpeljati nekaj novosti in da bi se dogodki dogajali po vsem mestu,"* je dejala koordinatorka in pozvala Mariborčane in Mariborčanke, naj vsaj v tem tednu poskušajo čim več poti opraviti peš ali s kolesom.

Mariborska kolesarska mreža med drugim pripravlja zajtrk za kolesarje, s katerim bo nagradila vse, ki bodo kolesarili v šolo ali službo mimo njihove točke na Glavnem trgu. *"Ključno je, da spodbudimo ljudi, da spremenijo svoje potovalne navade, saj se še vedno prevečkrat zatekajo k svojim avtomobilom,"* je dejal predstavnik mreže **Josip Rotar**.

Na petkovi kolesarski paradi želijo pokazati, da *"nas je kar nekaj kolesarjev v mestu"*, hkrati pa bodo s sestopom s kolesa v peš cono opozarjali, da je treba pri kolesarjenju posvečati pozornost pešcem.

Zavod Mars pripravlja dva organizirana sprehoda. Na enem bodo šestošolci OŠ Draga Kobala raziskovali prometno infrastrukturo v okolici svoje šole in beležili "črne točke", na drugem pa bodo malčki iz Waldorfskega vrtca Mavrična dežela opozarjali na pomanjkanje zelenih površin v njihovem okolju.

V Mariboru bo ponovno potekalo dijaško in študentsko tekmovanje z električnimi kolesi, v razstavišču Urban pa bodo gostili zaključno konferenco programa Aktivno v šolo, ki spodbuja organizirano hojo mlajših otrok v šolo. Slednje je vodilo tudi projektu Pešbus, ki ga na mariborskih osnovnih šolah prireja Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kulturo.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ponovno prireja akcijo Drugače na pot, v šolo s kolesom. Nanjo je prijavljenih okoli 130 šolarjev, ki se bodo v spremstvu mestnih redarjev in prostovoljcev popeljali s kolesom po mestu, da bi tako izpilili praktično znanje.

V Evropskem tednu mobilnosti sodelujejo tudi invalidske organizacije, ki predstavijo javnosti svoje težave pri dostopnosti v mestu, hkrati pa spodbujajo invalide k mobilnosti. Med drugim bodo v sodelovanju s Planinskim društvom Matica in Hortikulturnim društvom

Maribor opravili inkluzijski sprehod med drevesi v Mestnem parku, v sodelovanju z Mariborsko kolesarsko mrežo pa kolesarili po mestu, je povedala predstavnica občinskega sveta invalidov **Alenka Gajšt**.

Na fakulteti za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo bodo strokovnjaki v četrtek razpravljali, kako spremeniti potovalne navade v Mariboru. Osrednji dogodek Evropskega tedna mobilnosti v Mariboru pa bo nastop komika Boštjana Gorenca – Pižame v atriju OŠ Franceta Prešerna.

Vir: Lokalec.si

Išči

V Mariboru bodo teden mobilnosti obeležili tudi s Pešbusom in zajtrkom za kolesarje

Objavil: Uredništvo
Dne: 13.09.2019 14:05

V Mestni občini Maribor se bo v Evropskem tednu mobilnosti v tednu od 16. do 22. septembra ponovno odvila vrsta dogodkov s ciljem spodbujanja ljudi k bolj zdravim načinom premikanja. Tako kot v drugih krajih bo letos poudarek na hoji. Med drugim napovedujejo Pešbus, inkluzijski sprehod med drevesi, pohod po mestnih gričih in zajtrk za kolesarje.

“Letošnji slogan je Gremo peš!, saj je dokazano, da je na krajših razdaljah hoja najučinkovitejši in časovno zelo konkurenčen prometni način, še posebej primeren za razdalje do dva kilometra, kar sovпада z razmerami v našem mestu,” je na današnji novinarski konferenci povedala lokalna koordinatorka Evropskega tedna mobilnosti **Nina Gornik Mulec**.

Prvi dogodek bo stekel že v nedeljo, in sicer kolesarski izlet Po poteh cepičev Stare trte, zgoščeno dogajanje v okviru Evropskega tedna mobilnosti pa se začne v ponedeljek. *“Trudili smo se vpeljati nekaj novosti in da bi se dogodki dogajali po vsem mestu,”* je dejala koordinatorka in pozvala Mariborčane in Mariborčanke, naj vsaj v tem tednu poskušajo čim več poti opraviti peš ali s kolesom.

Mariborska kolesarska mreža med drugim pripravlja zajtrk za kolesarje, s katerim bo nagradila vse, ki bodo kolesarili v šolo ali službo mimo njihove točke na Glavnem trgu. *“Ključno je, da spodbudimo ljudi, da spremenijo svoje potovalne navade, saj se še vedno prevečkrat zatekajo k svojim avtomobilom,”* je dejal predstavnik mreže **Josip Rotar**.

Na petkovi kolesarski paradi želijo pokazati, da *“nas je kar nekaj kolesarjev v mestu”*, hkrati pa bodo s sestopom s kolesa v peš coni opozarjali, da je treba pri kolesarjenju posvečati pozornost pešcem.

Zavod Mars pripravlja dva organizirana sprehoda. Na enem bodo šestošolci OŠ Draga Kobala raziskovali prometno infrastrukturo v okolici svoje šole in beležili “črne točke”, na drugem pa bodo malčki iz Waldorfskega vrtca Mavrična dežela opozarjali na pomanjkanje zelenih površin v njihovem okolju.

V Mariboru bo ponovno potekalo dijaško in študentsko tekmovanje z električnimi kolesi, v razstavišču Urban pa bodo gostili zaključno konferenco programa Aktivno v šolo, ki spodbuja organizirano hojo mlajših otrok v šolo. Slednje je vodilo tudi projektu Pešbus, ki ga na mariborskih osnovnih šolah prireja Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kulturo.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ponovno prireja akcijo Drugače na pot, v šolo s kolesom. Nanjo je prijavljenih okoli 130 šolarjev, ki se bodo v spremstvu mestnih redarjev in prostovoljcev popeljali s kolesom po mestu, da bi tako izpilili praktično znanje.

Do konca leta desetina več zaposlenih v **gradbeništvu**

13.09.2019 | 13:37

*Največjo rast števila zaposlenih do konca leta napovedujejo prav delodajalci iz **gradbeništvu** – kar 9,3-odstotno. V podjetjih se bojijo predvsem pomanjkanja inženirjev, saj se za študij **gradbeništvu** odloča vse manj mladih.*

Tekst // Vasilij Krivec, Jure Ugovšek, Časnik Finance

Slovenska gradbena podjetja so po podatkih statističnega urada (**Surs**) lani zaposlovala nekaj več kot 67.500 tisoč ljudi, kar je za 5.162 več kot predlanskim. Na vrhuncu leta 2008 je bilo zaposlenih skoraj 90 tisoč, najmanj, nekaj manj kot 61 tisoč, jih je bilo v letih 2013 in 2014.

Plače in dodana vrednost nižje od povprečja

Povprečna bruto plača v **gradbeništvu** je lani znašala 1.290 evrov, kar je za 23 odstotkov manj od slovenskega povprečja. Je pa bila pet odstotkov višja kot leta 2017. Sodeč po statistiki, rast plač v gradbenem sektorju izrazito ne odstopa od povprečja slovenskega gospodarstva, kjer se je povprečna bruto plača lani zvišala za 4,2 odstotka. Nižje povprečne plače je verjetno treba pripisati zaposlitveni sestavi in dodani vrednosti na zaposlenega. Ta je lani v **gradbeništvu** dosegla nekaj manj kot 25 tisoč evrov, kar je za okoli 20 tisoč evrov manj od slovenskega povprečja.

Minimalna plača ni načela dodane vrednosti, vendar ...

Zanimiv je tudi podatek o deležu stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti. **Gradbeništvo** je panoga z nadpovprečnim deležem tovrstnih stroškov in zaradi tega bolj ranljiva za njihove

spremembe. Kot je znano, se je minimalna plača z novim letom v Sloveniji zvišala z 843 na 887 evrov bruto. Vseeno pa se je delež stroškov dela v dodani vrednosti zmanjšal z 79 odstotkov v prvem lanskem četrtletju na letošnjih 71 odstotkov. Za ta del leta je to najmanjši delež v zadnjih štirih letih. Pri tolmačenju tega podatka pa je treba upoštevati, da strošek dela računovodsko ne zajema tudi najema delovne sile, kar je praksa pri nekaterih gradbincih. Zato težko sklepamo, ali je gradbincem uspelo prenesti rast stroškov dela na naročnike ali pa bolj kot v preteklosti delavce najemajo, manj pa zaposlujejo.

Gradbinci napovedujejo največjo rast zaposlenih do konca leta

Delodajalci v **gradbeništvu** so med najbolj optimističnimi, kaže anketa zavoda za zaposlovanje, ki so jo izvedli spomladi. Delež podjetij, ki menijo, da se bo do konca leta gospodarska aktivnost krepila, je 36,3 odstotka. Tudi največjo rast zaposlenih do konca leta napovedujejo delodajalci iz **gradbeništvu** – kar 9,3-odstotno, kar je precej nad slovenskim povprečjem (2,6 odstotka). Optimistične napovedi je potrdila tudi najnovejša anketa kadrovske multinacionalke **ManpowerGroup** za letošnje zadnje četrtletje, v kateri je sodelovalo 620 delodajalcev. Povečanje zaposlovanja je napovedalo 25 odstotkov

delodajalcev v **gradbeništvu**, 71 odstotkov pa jih ne pričakuje sprememb do konca leta. Sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja – to je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast zaposlovanja, in tistimi, ki pričakujejo upad – je v **gradbeništvu** 21-odstotna in se je glede na prejšnje četrletje znižala za sedem odstotnih točk, medletno pa je nižja za pet odstotnih točk.

Slovenska podjetja sicer še vedno težko najdejo ustrezen kader, ta izziv rešujejo predvsem z zaposlovanjem delavcev iz tujine. Zaradi pomanjkanja kadra precej podjetij v **gradbeništvu** delo prenaša na zunanje izvajalce (outsourcing) ali celo zavrača naročila, še kaže raziskava zavoda za zaposlovanje.

Bojazen, da bo zmanjkalo inženirjev

V podjetjih opozarjajo tudi na pomanjkanje izkušenih inženirjev. Pri tem jih bolj kot zdajšnji položaj skrbi prihodnost, saj se na slovensko gradbeno fakulteto vpisuje precej manj študentov kot v minulih letih. Najbolj pereče je na mariborski Fakulteti za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo. V študijskem letu 2008/09 so tako v prvi letnik univerzitetnega študija **gradbeništvo** vpisali 104 študente, v Mariboru in Celju pa na visokošolski študij še 153 brucev. Za prihodnje študijsko leto so v Mariboru vpisali le 19 novih študentov univerzitetne smeri in

34 na visokošolskem študiju. Podobno je na ljubljanski **Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo**, kjer bodo v prihodnjem študijskem letu v prvem letniku univerzitetnega programa **gradbeništvo** študiralo 90 ljudi, na visokošolskem programu operativno **gradbeništvo** pa jih bo 65. To je sicer nekaj več kot lani in predlani, vendar precej manj kot med leti 2000 in 2008, ko je univerzitetni program v povprečju vpisalo 172, visokošolskega pa 112 študentov. Gradbinci zato opozarjajo, da bodo v prihodnjih letih ostali brez visoko izobraženih in izkušenih strokovnjakov.

V Slovenijo po znanje in izkušnje, potem pa naprej

Gradbena podjetja tudi opozarjajo, da je primeren kader za **gradbeništvo** težko dobiti in zadržati. Sploh tujce, ki po pridobljenem delovnem vizumu pogosto razmišljajo, kako bi odšli na sever s trebihom za večjim kruhom, predvsem v Avstrijo in Nemčijo. Kako poteka selitev iz držav nekdanje Jugoslavije v Slovenijo in naprej na bolje plačana gradbišča, smo vprašali tri slovenska gradbena podjetja, in sicer **Pomgrad**, **Kolektor Kolin** in **GIC Gradnje**. Kaj opažajo?

Na slovenska gradbišča pride veliko tujih delavcev brez izobrazbe in izkušenj. V državah, iz katerih prihajajo, nimajo ustreznih šolskih programov, zato tudi ni mladega izobraženega

kadra. Tako se povsem nekvalificirani delavci na slovenskih gradbiščih učijo in pridobijo izkušnje, po letu dni, kolikor mora biti delavec zunaj **Evropske unije** zaposlen pri prvem delodajalcu, pa si jih del prek poznanstev poišče delo v drugih državah. Predsednik uprave Pomgrada **Iztok Polanič** je ob tem celo dejal, da slovenska gradbena podjetja izobražujejo delavce za tuja podjetja, ki zaradi velike konjunktura potrebujejo čedalje več zaposlenih.

Direktor GIC Gradenj **Ivan Cajzek** pa sicer pravi, da trenutno nihče izmed njihovih 200 zaposlenih ne odhaja v tujino, da pa se ta težava precej pozna pri njihovih podizvajalcih.

prometa

organizirala

obdobno

Domov / Novice, Razvoj / Javna agencija RS za varnost prometa organizirala obdobjno strokovno usposabljanje za presojevalce varnosti cest

strokovno

usposabljanje

za

presojevalce

[Prejšnji prispevek](#)

varnosti cest

Agencija je med 9. in 11. septembrom 2019 organizirala obdobjno strokovno usposabljanje za presojevalce varnosti cest. Namenjeno je licenciranim presojevalcem varnosti cest, ki želijo ohraniti status presojevalca. Gre za izjemno pomembno izobraževanje, saj morajo biti presojevalci strokovno in kvalitetno usposobljeni. Presojevalci varnosti cest so neodvisni strokovnjaki, ki le z dobrim delom prispevajo k razvoju področja prometne varnosti cest v bodoče. Prav tako je pomembno, da sledijo novostim na tem področju ter ohranjajo nivo znanja.

Usposabljanja se je udeležilo 15 presojevalcev varnosti. Usposabljanje je bilo izvedeno v okviru predvidenih vsebin, opredeljenih s Pravilnikom o preverjanju varnosti cestne infrastrukture in usposabljanju presojevalcev varnosti cest. Predavatelji na usposabljanju so bili uveljavljeni domači in tuji strokovnjaki – dr. Joao Cardoso, iz Nacionalnega laboratorija za civilno inženirstvo v Lizboni, dr. Tomaž Tollazzi iz Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo UM, dr. Peter Lipar iz Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL, ter dr. Marko Polič iz Filozofske fakultete UL.

Področje dela presojevalcev v Sloveniji je obvezno za presojo avtocestnega križa, ki je del transevropske cestne mreže ter v primeru ko gre za odstopanja od pravil, ki urejajo projektiranje cest. Vsekakor pa so presojevalci varnosti cest že sedaj pristojni za strokovno presojo ostalih državnih cest in cest v upravljanju s strani lokalnih skupnosti, kjer je problematika varnosti cest najbolj pereča.

ODPRTA STRAN

Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov

Tik pred poletnim zatišjem je *Objektiv* v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) **Inženirske zbornice Slovenije (IZS)** z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«. Avtor pisma se ni osebno podpisal, a si v njem kljub temu privošči precej osebne napade, ki jih ne nameravam komentirati.

14. september 2019

14. september 2019 0:00

Iz tiskane edicije

Ob tem se predstavniki gradbenih inženirjev v pismu zavzemajo za zmanjšanje pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov, kar pa ne more ostati brez odgovora.

Po dosednji ureditvi, ki nespremenjena velja že dobro desetletje, njene korenine pa segajo do leta 1984, mora biti vodja projekta pri načrtovanju objektov pripadnik tiste stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje. To pomeni, da arhitekt vodi projektiranje stanovanjske stavbe, gradbeni inženir projektiranje viadukta, elektroinženir projektiranje daljnovoda in tako naprej, kot narekuje tudi zdrava pamet. To načelo sledi javnemu interesu po kvalitetnem, kulturnem in varnem bivalnem okolju, zato je primerno zapisano v slovensko zakonodajo. Regulacijo poklica arhitekta pa še posebej narekuje direkcija Evropske komisije in ta regulacija velja za celotno EU, podobno kot regulacija zdravniških poklicev.

IZS si v zadnjih nekaj mesecih zelo intenzivno prizadeva za umik načela prevladujoče stroke, kar bi pomenilo, da bi lahko katerikoli inženir ali arhitekt vodil projektiranje kateregakoli tipa objekta, tudi če ta ni z njegovega strokovnega področja. Nenavadno je, da takšna pobuda prihaja iz zbornice, ki naj bi pomen stroke zagovarjala. Zahteva je podobna, kot če bi si anesteziologi prizadevali, da lahko postanejo vodje kirurških operacij – saj so vendarle tudi oni zdravniki in pomemben člen vsake operacije.

IZS pojasnjuje, da vodenje projekta pomeni zgolj in samo koordinacijo posameznih projektantov, torej terminsko in podobno menedžiranje projekta. S temi razlagami gradbeni inženirji nehoti stopajo na tvegano pot deregulacije lastne stroke in ne gre se čuditi zunanji podpori, ki jo imajo pri tem. Če bi lahko prometni inženir vodil projektiranje stanovanjske stavbe, inženir električnih

inštalacij pa projektiranje viaduktov, zakaj potem tega ne bi mogel delati kdorkoli, na primer ekonomisti ali pravniki, ki menedžiranje projektov odlično obvladajo? Odgovor je preprost – ker vodenje projektiranja pač ni zgolj terminsko usklajevanje projekta, ampak predvsem vsebinsko. Vodja projekta je glavni odločevalec o njegovih ključnih elementih, zato je bistvenega pomena, da je to tisti strokovnjak, ki opravi tudi daleč največji del načrtovalskega procesa. To je za viadukte gradbeni inženir, za stavbe pa arhitekt. Nikoli obratno.

Gradbeni inženirji predstavljajo pomemben člen pri načrtovanju stavb, vendar pa se mehanska stabilnost, ki je v središču načrta gradbenih konstrukcij, dokazuje šele v zadnji fazi projektiranja (PZI), ko je gradbeno dovoljenje že pridobljeno. Večina ključnih projektantskih odločitev je sprejetih pred tem in sprejme jih vodja projekta, arhitekt. Začne se že pri umestitvi na parcelo, dostopu in orientaciji, potem pri zasnovi stavbe in osmišljanju investitorjevih želja, nadaljuje v funkcionalni razporeditvi notranjih prostorov in povezavah med njimi, v usklajevanju napeljav in konstrukcije, materializaciji ter kot rezultat vsega tudi v podobi stavbe. V jedru vsega tega načrtovanja je arhitekt, ki začrta pot in prve korake naredi sam; dober arhitekt bo že zelo hitro v načrtovanje vključil tudi posamezne inženirje. Poleg gradbenih inženirjev ne smemo pozabiti na inženirje požarne varnosti, elektrotehniko in strojništva. Predvsem slednji v zadnjem času zaradi višanja zahtev po avtomatiziranem bivalnem udobju in energetske varčnosti prihajajo vse bolj v ospredje med inženirji pri načrtovanju stavb.

Umik načela prevladujoče stroke, za katero se zavzema **IZS**, bi na videz koristil njihovim članom, gradbenim inženirjem, ki morda računajo na prevzemanje posla arhitektom. V resnici pa velika večina gradbenih inženirjev od tega ne bi imela ničesar, koristil bi zgolj peščici največjih gradbenih birojev. V ozadju boja za vodenje projektov je namreč boj za reference in z njimi povezano pridobivanje poslov. Lastnik večjega projektantskega biroja, ki prevzame posel projektiranja stavbe, mora zaradi strokovnih kompetenc vodenje projekta predati arhitektu, zaposlenemu v njegovem podjetju. S tem poslovno sicer ne izgubi ničesar, a samo tako dolgo, dokler se arhitekt ne odloči zapustiti podjetja; takrat z njim odidejo tudi njegove reference. Zato je v naravnem interesu lastnika takšnega biroja, da se bo boril za to, da bo lahko sam vodja vseh projektov; tudi tistih, za katere ni strokovno kompetenten. Vendar takšni zasebni poslovni interesi ne bi smeli prevladati nad interesi stroke, še manj pa nad javnim interesom po kvalitetnem grajenem bivalnem okolju.

Debata, ki se je razplamtela ob vprašanju vodenja projektov, ni stroki ne v čast ne v korist. Pa tudi nikakršne potrebe ni po njej. V projektantski praksi arhitekti odlično sodelujemo z inženirji in se tudi primerno medsebojno spoštujemo. Inženirski objekti, kot so viadukt Črni Kal ali Bloudkova velikanka v Planici, so Eifflovi stolpi našega naroda, nanje smo ponosni prav tako, kot smo

ponosni na Plečnikove ali Ravnikarjeve stvaritve. Nič od tega ne bi bilo mogoče, če stroka ne bi imela veljave v družbi, in prav tako ne bi bilo mogoče, če gradbeniki in arhitekti ne bi sodelovali z roko v roki. Zato **IZS** pozivam k nadaljevanju skupnega prizadevanja za ohranitev pomena stroke pri gradnji objektov. Ta je lahko dosežena zgolj z doslednim zagovarjanjem načela strokovnih kompetenc, ki pravi, da je vsak strokovnjak strokovnjak zgolj na svojem področju. Nikakor pa ne z njegovo opustitvijo!

TOMAŽ KRIŠTOF, v. d. predsednika ZAPS

Za ohranitev pomena strokovnih kompetenc pri načrtovanju objektov

Dnevnik

SOBOTA, 14. SEPTEMBER 2019 OB 00:00

Tik pred poletnim zatišjem je Objektiv v rubriki Odprta stran 6. julija objavil pismo Upravnega odbora (UO) Matične sekcije gradbenikov (MSG) **Inženirske zbornice Slovenije (IZS)** z naslovom »Vodenje projektov – strokovne kompetence ali apetiti«....